

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Kedd, 1935. március 19.
64. szám.

Anglia tiltakozik a német fegyverkezés ellen

Franciaország is követte állítólag az angol diplomácia lépését
— A szárazföldivel arányosan növelik a német tengeri haderőt is
Vasárnap Berlinbe repülnek az angol miniszterek

1935. március 18-ika Európa háboru utáni történelmének kétségtelenül egyik legjelentősebb dátuma marad. Ezen a napon jelentette be hivatalosan Németország, hogy védelmének sorsát ezentul a többi nagyhatalmaktól és az érvényben lévő nemzetközi egyezményektől függetlenül, saját maga kívánja intézni, mert a nemzetközi fegyverkezések közepette csak ilymódon tudja megőrizni biztonságát. A március 18-iki rendelettel Hitler életbeléptette Németországban a hadkötelezettséget és ezzel egy új, óriási hadsereget teremtett meg Európában.

Az angol kormány tagjai ma délelőtt folytatták a rendkívüli minisztertanács anyagának tárgyalását. Vasárnap óta az angol külügyi hivatal állandó összeköttetésben áll a külföldi angol követségekkel, akik állandóan részletes jelentéseket tesznek a külföldi országokban a német lépés következtében előállott helyzetről.

Francia és olasz hozzájárulással:

Az angol alsóház délutáni ülésén LANSBURY képviselő kérdést intézett SIMON angol külügyminiszterhez, hogy a német elhatározás ügyében az angol kormány milyen lépéseket tervez tenni. A külügyminiszter kijelentette, hogy az angol kormány a berlini események ügyében érintkezésbe lépett a francia és az olasz kormányval s ennek folyamán megbizta berlini nagykövétét, hogy nyújtson át egy jegyzéket a német kormánynak. A jegyzék átadása még az esti órákban megtörténik és mielőtt a német kormány kezébe kerül a jegyzék, annak tartalmát úgy Londonban, mint Párisban nyilvánosságra hozzák.

Lansbury ama újabb kérdésére, hogy a helyzetet megbeszélk-e az Egyesült-Állatokkal és a békeszerződés többi aláíróival, vagy pedig van-e kilátás a Népszövetség sürgős összehívására, Simon külügyminiszter azt válaszolta, hogy a kérdést annak idején majd megfontolóra veszik.

Az Havas-ügynökség jelentése szerint az angol jegyzék azt kérdezi a német kormánytól, hallandó-e visszatérni a Népszövetségbe és csatlakozni a kollektív biztonságnak a Népszövetség égisze alatt kiépítendő rendszeréhez.

A francia és angol hivatalos körök egy része — mint ismeretes — arra gondol, hogy Németország eljárását a népszövetségi tanács elé kellene terjeszteni. A francia sajtó azonban ellenzi ezt a tervet, mert óvakodni kell attól, hogy a Népszövetségnek alkalmat szolgál-

tassanak tehetetlensége behívására.

Londoni jelentés szerint, az olasz kormány közölte az angol kormánnyal, hogy elengedhetetlennek tartja, hogy a német lépés ügyében a hatalmak közötti diplomáciai tárgyalások kezdetüket vegyék.

Francia és angol jegyzékek Berlinhez

Párisból érkező jelentés fenntartással közli azt a hírt, hogy a német kormány a szárazföldi hadsereggel arányban hívja emelni tengeri haderejét is. Néhány év alatt ebben az esetben a német tengeri haderő 400 ezer tonnát érne el. Ezt a kérdést Sir John Simon és lord Eden berlini látogatása alkalmával vitatják meg.

A német kormány váratlan és döntő jelentőségű lépése kényes jogi kérdéseket vetett fel. Ezeket a kérdéseket a francia, angol és olasz kormányoknak sürgősen meg kell vitatni. A francia kormány azt kívánja, hogy a versaillesi szerződés aláírói a genfi keretek között, de a Népszövetség rendkívüli ülésszakának összehívása nélkül folytassanak le tárgyalásokat.

Franciaország berlini nagykövete, Francois Poncet állítólag ma tiltakozó jegyzéket nyújtott át a Wilhelmstrassen.

Németország szombati határozatával kapcsolatban ma megtörtént az első nagyszabású lépés: Phipps berlini angol nagykövet a délutáni órákban átnyújtotta a né-

met külügyminisztériumban az angol kormány jegyzékét. Ebben az angol kormány tiltakozik a németországi védkötelezettség bevezetése és a német haderő felemelése ellen. A légi haderő megszervezését az angol kormány további egyoldalú eljárásnak tekintti, amely növeli az európai nyugtalanságot. A jegyzék felhívja a német kormány figyelmét az angol-francia közleményre, a német válaszra és a német-angol kormányok között folytatott eszmecsere. Részletesen áttekinti a történeteket és hangsúlyozza, hogy a terv az volt, hogy Németország és a többi hatalmak közötti szabad tárgyalás alapján nyer elintézés a német fegyverkezések kérdése, még pedig oly módon, hogy egy, a fegyverkezésekre vonatkozó megegyezés lépett volna életbe a versaillesi szerződés ötödik fejezete helyébe. Németország legutóbbi lépése azonban nem könnyíti meg ennek az egyezménynek létrejöttét, annál is inkább, mert a német kormány határozata a javasolt színvonalnál jóval magasabban állapítja meg a német had-

Vaida mondta:

Az alábbiakban szemelvényeket közlünk Vaida Sándor beszédeiből, amiket annak idején a magyar képviselőházban tartott.

Nem volna-e sokkal méltányosabb és célravezetőbb és nem felélné meg az állam kulturájának és összes közviszonyai fejlesztésének is inkább az, ha a miniszter ur az állami tanítók helyzetén való javítással egyidejűleg gondoskodnék a felekezeti tanítókról, javítandó az ő sorsukat is, hogy így magasabb feladatoknak jobban megfelelhessenek. (1907. március 11.)

Támogassák a mi kulturegyesületeinket is abban az arányban, mint a Délmagyarországi kulturegyesületeket. Kulturális szempontból ugyanis ma az országban nem létezik egyenjogúság, hanem létezik egyoldalú, sovinszta támogatás az állam pénzén, amelyet mi is szolgáltatunk, amelyet a mi népünk fizet. (1906. július 16.)

Követeljük, hogy minket is elismerjenek jó hazafiaknak és tegyék lehetővé azt, hogy jó román hazafiaknak és egyszersmind jó magyar hazafiak legyünk és hű fiai egyben a mi népünknek. (1906. július 16.)

Egyszersmindenkorra tiltakozom az ellen, hogy minket, a mi akaratunk és meggyőződésünk ellenére, összekeverjenek a romániai románokkal. Nagyon furcsa, hogy a magyar képviselőházban mindig arról beszélnek és ránk disputálják, hogy mi történik Romániában. Ha valami oktalanságot csinál, az az ő belügye, de azért, mert a szomszédom jogtiprást követ el, abból nem következik, hogy én is jogtiprást kövessek el. (1906. július 17.)

Ki kell jelentenem, hogy én, mint román ember sem fogadhatom el a költségvetést, mert ami az egészségügyet illeti, nem vetnek számot azzal, hogy nemzetiségi vidékeken olyan orvost alkalmazzanak, akik a nép nyelvét tökéletesen értik. (1907. július 19.)

Egyetlen szakaszról álló törvényre volna szükség és ennek csak annyit kellene tartalmaznia, hogy a jövőben Magyarországon is minden polgárnak teljes szabadsága van az egyesülési és gyülekezési jog terén, úgy, hogy se rendőri önkénynek, se szolgabírói tulkapásnak, se miniszteri jóindulatnak kitéve ne legyen. (1908. november 18.)

Hazája csak annak van, aki nem érzi magát az országban jófosztottnak és elnyomottnak. (1908. november 18.)

Tessék kibékülni azzal az eszmével és tudattal, hogy mi itten a román, tót és szerb bocskört képviseljük, amelyikben rejlik a mi erőnk és amelyik szült bennünket. Ne higyjék azt tisztelt képviselőház, hogyha minket, elenyésző parlamenti kisebbséget ignorálnak, ez mindig így fog lenni. El fog jönni az idő, hiszen fognak még születni azok a román, tót, szerb anyák és azok gyermekei küzdeni fognak a mi igazunkért. És tudják meg azt is, hogy míg mi a nemmagyar nemzetiségek jogait ki nem fogjuk vívni, addig békeség ebben az országban sohasem lesz, halálos ágyunkon meg fogjuk hagyni gyermekeinket.

hogy küzdjenek azokért a magasztos eszmékért, amelyekért apáik és dédapáik meghaltak. (1906. június 5.)

En román eredetű bocskoros családból való román vagyok, de úgy hozták a viszonyok magukkal, hogy felmenő ágban van bennem néhány csepp abból a Gyárfás-vérből, amelyikből sok folyik a Bánffyok ereiben. Ine, itt vagyok én, mint élő felkiáltó jel és tagadása annak a „törd le” elvnek, amelyet báró Bánffy Dezső vall. Az 8 megyéjéből való vagyok, a Gyárfásokat nem tagadhatom el és én bizony román ember vagyok és románokul neveltem gyermekeimet és el vagyok tökéve, hogy nemzetem jólétéért, előhaladásáért küzdeni fogok utolsó lehelletemig. (1906. június 5.)

Ha a román gyermeket heti 17 órán át tanítják a magyar nyelvre, mi lesz a következménye: hogy megbútnul. A gyermek bemagolja az iskolában a magyar nyelvtant, lehet, hogy szépen el is szavalja, hogy „huszár leszek, magyar huszár, aki paripán jár”, de mihelyt kikerül az iskolából, elfelejti. (1906. július 9.)

Helyesen jellemezte egy osztrák államférfi a helyzetet, amikor azt mondta: Gleichmässige Teilnahme der Nationalitäten an der Macht oder allgemeine Ohnmacht. Vagyis: a nemzetiségek egyforma részesedése a hatalomban, vagy általános ájultság. Mindaddig, amíg a széles néprétegek nem lesznek itt nemzetiiség, vallás felekezeti és osztály szerint képviselve, addig ez a parlament nem képviseli az országot. (1906. november 10.)

Az állam egysége nem szenved azzal, ha a mi nyelvünk is jogokban részesül. Bizonyítja ezt a magyar határon Brassó megye, ahol a megyei közigazgatás három nyelven történik, anélkül, hogy ezzel az állam egysége bármiképp is megcsorbulna. (1914. március 20.)

Mi igenis büszkék vagyunk Románia sikereire, ezt tagadni az őszinteség hiánya volna. Hát hogyne lennénk büszkék, amikor a bukaresti békét egy erdélyi eredetű ember: Maiorescu ur kötötte meg, akinek emlékét a hágai békepalotában is megőrizték. Hát hogyne lennénk mi büszkék, amikor a dobúdszai hódító román sereg élén a szatmármegyei eredetű Culcer generális állott. Magyarosítva van ugyan a neve, mint az enyém, vagy a Mihálie és Csicsóé, de hiszen a név nem határoz. És hogyne lennénk mi büszkék akkor, amikor Romániában az intéző körökben annyi az erdélyi eredetű ember, akik bizony-bizony kétségbevonom, hogy hazájukban akárcsak megyei aligazgatók is előléphettek volna, abban meg nagyon is kételkedem, hogy alispánok lehessenek. (1914. március 20.)

Hamis az az alternatíva, hogy vagy sikerül bennünket a magyarságnak teljesen extirpálni, teljesen tönkretenni, eltüntetni a világ színéről, vagy pedig nem létezik sem magyar állam, sem magyarság. Sokkal korrektebb az a felfogás, amit sok magyar vall, hogy keresni kell olyan megoldást, amely anélkül, hogy a magyarság megalázná magát és anélkül, hogy követelné a románságtól és a többi nem magyar népektől, hogy megalázzák magukat, egy békés együttélés lehetőségét megteremteni azáltal, hogy intézményesen biztosítatik a nemzeti lét. (1914. március 20.)

Hiszem, hogy mégis eljön az az idő, amikor a nemmagyar gyermek, az első elemítől egészen az egyetemig saját anyanyelvén művelődik. (1914. március 20.)

Erdélyben a közigazgatás egyik nagy hibája abban rejlett, hogy igen gyakran leküldtek oda magyarországi fiatalemberket, akiknek kellő élettapasztalatuk és lokális ismeretük nem volt és akik nem is ismerték a nép nyelvét. Ezek mindent megtettek a haza megmentése érdekében és mi volt könnyebb, mint játszani a hazáit és megmenteni a hazát. (1914. március 20.)

Vaida új pártja

csütörtökön alakul meg

BUCURESTIBŐL jelentik: A vaidisták csütörtökön nagygyűlést rendeznek Brasovban és valószínűleg ekkor mondják ki önálló pártjuk megalakulását, Vaida-Voevod Sándor elnöksége alatt.

sereg létszámát és fegyverkezésének arányát. Az angol kormány ennek ellenére nem akarja elmulasztani az alkalmat egy általános megegyezés létrehozására, de az új körülményekre való tekintettel, szükségesnek tartja megkérdezni a német kormányt, hogy kívánja-e a miniszteri találkozót olyan kérdések megbeszélése céljából, ahogyan azt előzőleg megállapították. Az angol jegyzék ezzel kapcsolatban részletesen idézi az előző tárgyalások körülményeit. Emlékezteti a német kormányt, hogy a diplomáciai tár-

gyalások megindulásakor kérdést intézett Németországhoz, amelyre ez február 22-én válaszolt. Ekkor állapították meg, hogy az angol miniszterek berlini látogatásának az a célja, hogy a tanácskozásokat egy lépéssel tovább vigye az angol-francia közleményben érintett tárgyak tekintetében.

A német birodalmi külügyminiszter az angol kormányt arra a kérdésre, hogy hajlandók-e Sir John Simonnal Berlinben a február 3-ikán megvitattott és megállapított kérdéseket megvitatni, igen-nel válaszolt.

A német lépés távolkeleti hatása

Zuhannak a német értékek a londoni tőzsdén

A német elhatározás, mint Pekingből jelentik, a kínai sajtó véleménye szerint a távol keleti helyzetre is kihatással lesz. A kínai lapok szerint a német elhatározást a szovjet fegyverkezése tette indokolttá. Most a szovjet majd kénytelen lesz — írják a pekingi lapok — katonai erejét nyugat felé orientálni.

Párisi politikai körökben azt sejtik, hogy Németország ellen különösen Moszkva és a kisantant fog erősebben fellépni, míg London sokkal diszkrétebben fogja megindítani akcióját.

Az általános véderő kötelezettség bevezetésének hatásaként a londoni tőzsdén a német értékek jelentős áresést szenvedtek. Egyes papírok 7 százalékot estek, míg az 1924-ben kibocsájtott német kölcsönkötvények árfolyama 72 pontról 69-re szállott le.

Hivatalosan jelentik Londonból: Sir John Simon külügyminiszter és lord Eden főpecsétör vasárnap reggel — az eredeti tervnek megfelelően — Londonból Berlinbe repül.

Berlini jelentések szerint a német kormánykörök magatartása az angol miniszterek berlini látogatása tekintetében semmit sem változott.

Az előkészületek tovább folynak Berlinben a miniszterek fogadására.

A párisi sajtót még mindig izgalomban tartja a német kormány szombati döntése. A lapok nagyrésze attól tart, hogy most már Németország más téren is hasonlóan fog eljárni. Az Oeuvre valószínűnek tartja, hogy a német kormány ezután majd gyorsított ütemben terjeszti elő a követelését. Valószínűleg követelni fogja majd a nagyobb német folyók nemzetköziségének sürgős eltörlését és nem lehetetlen, hogy a Memel-területre is népszavazás elrendelését kéri majd. A szélső baloldali lapok Hitler magatartásának indító okát a két éves szolgálati idő bevezetésében látja. Az egyik baloldali lap, a Populaire azt írja, hogy talán most a francia vezérkar a négy éves szolgálati idő bevezetését, vagy esetleg mindjárt a háborút fogja indítványozni. A szélső jobboldali lapok közül a Victoire-ban Hervée a francia-német megegyezést javasolja és nem csodálkozik Berlin magatartásán.

Az olasz lapok is nagy cikkekben foglalkoznak a német védkötelezettség elrendelésének dolgával. Több lap azt fejtegeti, hogy politikai szempontból érdekes volna tudni, vajon Németország mostani eljárásának elvi jelentősége van-e, vagy pedig egy közeli, esetleg későbbi támadás céljait szolgálja-e?

A török lapok is foglalkoznak a helyzettel és az az általános vélemény, hogy Németország végérvényesen megsemmisítette a versailles-i szerződést.

Tullépték a versaillesi békeszerződést

A francia és az angol sajtó, az orosz lapok, valamint a kisantant államok sajtója is egyöntetűen megállapítja, hogy Németország egyoldalul felrugta a versaillesi békeszerződés 5-ik paragrafusát, amely tudvalevőleg Németországnak csak 100 ezer főnyi hadsereget engedélyezett, egyben pedig az általános hadkötelezettséget és a fegyverkezést megtiltotta.

A német kormány határozata túltette magát a versaillesi szerződés intézkedéseire és éppen ezért került fel elsősorban az a terv, hogy értekezletre hívják össze a versaillesi szerződés aláíróit, hogy ezek döntsenek a további magatartás felett. Erre vonatkozólag eddig még nem történt döntés.

Londoni jelentés szerint Németország lépésének hatása lesújtó mindazokban az államokban, amelyekben megvolt a hajlandóság arra, hogy Németországnak megadják a fegyverkezés lehetőségét. A lapok megállapítják, hogy a hangsúly nem a német fegyverkezés arányosságában vagy igazságtalanságában van, hanem abban, hogy Németország erőszakos és a nemzetközi szerződéseket, de elsősorban a békeszerződést arculesszerű módon mondotta ki az általános védkötelezettséget. Ennek az eljárásnak súlyos következményei előreláthatók, annál is inkább, mert már Ausztriában is olyan kijelentések hangzottak el, amelyek az osztrákok számára az általános védkötelezettséget követelik.

A Manchester Guardian, az angol közvélemény egyik legkomolyabb organuma, a következőket írja:

— Végzetesebb és súlyosabb baklövés nem követte el ennek az évszázadnak különben igen mozgalmas történetében. Ez az intézkedés felborulással fenyeget mindent, amit az utolsó tíz év alatt felépítettek.

Tegnap délután Londonban minisztertanácsot tartottak, amelyen Macdonald, Baldwin és a külügyminiszterium államtitkárai vettek részt. Határozathozatalra nem került sor.

Diplomáciai körök szerint a versailles-i szerződést egyoldalul felbontották és a locarnoi paktum is tárgytalanná vált. Phipps berlini angol nagykövét még tegnap éjjel Londonba érkezett és személyesen tett jelentést Simon külügyminiszternek. A kormányhoz közelálló körök véleménye szerint Anglia különbséget akar tenni az angol-német tárgyalások és a versailles-i szerződés ötödik pontjának megsértése között.

A Reuter-iroda jelentése szerint a helyzet súlyosságát még egy körülmény növeli. A legutóbb létrejött angol-francia megállapodás, ugyanis leszögezte, hogy a fennálló békeszerződések nem módosíthatók, azokat teljes egészükben fenn kell tartani.

Németország pedig egyoldalú lépésével szembehelyezkedett a békeszerződések sérthetetlenségének elvével és ez kötelezővé teszi ugy Anglia, mint Franciaország számára, hogy Németországgal szemben eljárjon Németországnak nem volt joga a békeszerződések rendelkezéseit egyoldalul megváltoztatni.

Ausztria is követelődik

A „New-York Times” vezércikkben foglalkozik a németországi kiáltvánnyal. Edwin James cikkíró megállapítása szerint ennek az intézkedésnek következtében Németország rendelkezik majd a világ leghatalmasabb hadserege felett.

A Berlinben lefolyt események négy hatást váltottak ki Ausztriában. A kormány tagjai már szombaton délután jelentést kaptak diplomáciai úton, azonban mereven elzárkóztak attól, hogy nyilatkozatot adjanak. A lapok szerint egy katonailag megerősödött Németország fokozott veszedelmet jelent az osztrák nép számára.

Ezért Ausztria a maga számára is a katonai védkötelezettség bevezetését követeli, mert az ország népe függetlenségének biztosítása érdekében erős hadseregbe van szüksége.

1914. veszedelmes emléke

A párisi vasárnapi sajtó kivétel nélkül vezető helyen foglalkozik Németország ama elhatározásával, amellyel bejelentette az általános védkötelezettség bevezetését. A lapok a legnagyobb izgalom és elkéseregés hangján írják Hitler birodalmi vezér és kancellár rendeletéről. Egyforma a felháborodás úgy a jobb, mint a baloldali lapok hasábjain és

a hangulat veszedelmesen hasonlít ahhoz, amely 1914. július havában lett urrá Franciaországban.

A Le Journal így ír: „Az általános védkötelezettség bevezetése Németországban olyan lépés, melyet kénytelenek vagyunk önhatalmunk és támadó jellegének minősíteni. Most, amikor Németország már fait accompli elé állította a világot, aligha van értelme annak, hogy a Népszövetséghez fellebbezzünk. Berlin brutális elhatározással elvágta minden további békés tárgyalás lehetőségét az utját. Pillanatnyilag a helyzet még nem eléggé világos, azonban már ma valószínű, hogy Németország visszakozni lesz kénytelen, vagy pedig a hatalmak a német lépéshez hasonló lépésre készülnek.

Annvi bizonyos, hogy Németország ezen újabb erőszakátételét egyetlen kormány sem fogja hallgatónlag eltűrni.

Már két év óta folyik a német hadihajók gyár'ása

A Paris Soir szerint megállapították, hogy a német hajógyárakban már két év óta folyik a legnagyobb titokban a hadihajók gyár'ása. A lap idézi Weygand tábornok, volt hadseregfelügyelő 1934. november 17-iki szenátusi beszédét, amelyben a tábornok részletes kimutatást közölt Németország titkos fegyverkezéséről: „Tudták, mindenhol tudták, hogy Németország lázasan fegyverkezik és mégis bünső tétlenséggel türték, hogy Németország kénye-kedve szerint növelje hadfelszerelését“, írja a kisantant párisi szócsove. Több, mint tíz csatahajó csaknem teljesen készen áll — folytatja a Paris Soir — a német dokkokban és az egyes alkatrészek összeillesztése legfeljebb két hetet vesz igénybe. Németország legalább husz buvárhajó felett rendelkezik. A Paris Soir ezután ismerteti Weygand tábornok 1934-ben elmondott beszédét, amelyből kitűnik, hogy

Németország légi felkészültsége még viszonylagosan is tökéletesebb, mint Franciaországé.

Legújabb tavaszi. **RADO** Legnagyobb választék női kabátok, női ruhák legújabb minőség legolcsóbb árak

divatruházában CONSUM-TAG ARAD-TIMISOARA 1819

Az Excelsior azt írja, hogy csak most derült ki, hogy a Népszövetség mennyire tehetetlen. Franciaország nem támaszkodhat senkire, csak saját erejére. A kétéves katonai szolgálati idő bevezetése az utolsó perchen történt meg. Az óriási parlamenti többség, amely szombaton reggel a kormány hadügyi javaslatait megszavazta, bizonyítja legjobban, mennyire áthatotta a képviselőket a védekezés szükségessége.

A francia kormány vasárnap délelőtt rendkívüli minisztertanácsra ült össze.

A minisztertanácsról hivatalos jelentést nem adtak ki, utána Flandin külön megbeszélést folytatott Laval külügyminiszterrel. A déli órákban Laval a Quai d'Orsairól hosszabb beszéletet folytatott Francois Poncet berlini francia nagykövettel, majd a római és londoni angol nagykövetségekkel folytatott telefonbeszélgetést.

Népszövetségi körökben még mindig nagy az izgalom. Hir szerint jöhetnek, Németország nem tagja a Népszövetségnek, a Népszövetség elnöki tanácsa rendkívüli ülészakra hívja össze a tagállamokat.

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

Aradi vonatkozású grafikonokkal tarkított előadást tartott Vaida az aradi Kulturpalotában

Egy új számarányossági program: a „*numerus femininus*“ — Tatarescuval és Bethlen György gróffal bővült ki Vaida programbeszédének műsora

Országos körútján Vaida-Voevod Sándor volt miniszterelnök, a „*numerus valachicus*“ atyja vasárnap délután Oradeáról Aradra érkezett, Serban Mihály dr. és Voicu-Nitescu volt miniszterek, valamint több párt-hive kíséretében. Vaidát helyi párthivei fogadták, akiknek társaságában a Fehér Kereszt hotelben szállott meg, majd a Palace-kávéházba tért be, ahonnan dr. Petica Petrii ügyvéd lakására ment vacsorára, míg az esti órákban személyvonattal Conopra utazott ki Birtolon Aurel volt képviselő vendégeként. A volt miniszterelnök és a nemzeti-parasztpártnak most már nyílt párttűtője, nyilván szervezési kérdéseket tárgyalt meg Conopron, ahonnan hétfőn fél hat órakor érkezett vissza Aradra, hogy a Banat-Crisana társaság által rendezett, két és félórás előadását a Kulturpalotában megtartsa, a Romániában élő etnikai kisebbségek helyzetéről. Zsufozásig töltötték meg a hallgatók a Kulturpalota nagytermét, hogy Vaida kitűnően megreklamirozott megállapításait és új pártpolitikai programját, amelyről már annvizsor olvashattak, ezuttal saját füleikkel hallhassák. Mindazok, akik ezzel a meggondolással mentek el az előadásra — és a hallgatóság 85 százaléka tartozik ide — igen kitűnően mulattak a nagymultu politikus régi iskolára valló, jellegzetes szabadfoglalkozásán, amelyen az élcek, az anekdoták, az ismert vaidai sziporkák kellő arányban váltogatták egymást, az ugyancsak ismert vaidai kijelentésekkel, a kisebbségek főlényéről a szabadfoglalkozási ágakban, a nagyipar és a kereskedelem munkaterületein.

A vendéglátó társaság részéről Radu Cornél dr., a gyermekkórház igazgató-főorvosa mondott lendületteljes üdvözlő beszédet. Utána rögtön szétárult a függöny, amely mögött a cluji Operaház színpadáról jólismert vaida-i tabellák és statisztikai grafikonok sorakoztak fel, kellő nagyítással próbálva igazolni az előadó teóriáit. Amint az előadás során kiderült, a statisztikai Potemkin-falak mögött új táblák is rejtőztek, amelyek az

nosztrifikált, A román nép egészségét nem bízhatjuk idegenekre, — ismételte ismert kijelentéseit, érezhetőleg különös súlyt helyezve arra, hogy az antiszemitizmus látszatát elkerülje.

Ezzel kapcsolatban volt pár gunyos mondata Tatarescu miniszterelnök s az egész liberális kormány számára is a nemzeti munka védelméről szóló törvénnyel kapcsolatosan. Ezeknek értelmében foglalható össze, hogy csak nem gondolja Tatarescu, hogy amit ő nem tudott megvalósítani, öreg politikai róka léte, azt a fiatal miniszterelnök meg fogja tudni valósítani? „Jóüzien“ mesélte el, hogyan akart egy aradi fást minden áron kitasztatni az országból és humoros színeket talált annak érzékeltetésére, hogy ezt a tervét miért késleltette jöideig a munkaügyi minisztériumnak hivatalos ellenállása. Végre „sikerült!“

Ezek után próbóvagdalkozások következtek, hol a bucaresti-i sajtó, hol Bethlen György gróf, magyarpárti elnök címere. Előbbire Vaida azért haragszik, mert a publicista a demokrácia árulójának tartja, a Magyar Párt elnökére viszont azért, mert az vele ellentétben azt állítja és ezt hajlandó a Népszövetség előtt is beigazolni, hogy a kisebbségeknek nem megy olyan kitűnően a sorsuk, mint ahogy azt Vaida állítja s hogy az erre exponált felháborodásával követelje a proporcionalitást az egész vonalon.

Az előadó a nők számára is külön programbeszédet tartott a vegyesházasságok elle. „*Numerus femininus*“-nak nevezte a legújabb találmányát, melynek megvalósítására az oradeai nőegylet elnöknője kérte, több férfias elhatározásra szólította fel a hölgyeket.

Ezután, miután egy hosszú fekete dáko-ruddal végigkalauzolta a hallgatóságot a grafikon-táblák piros, kék és fekete oszlopain, kijelentette Vaida, hogy a „*numerus proporcionalis*“ elképzelése a *tehetségek numerusát kívánja alapjában véve megteremteni, még abban az esetben is, ha közöttük — esetleg — kisebbségi is akad. Nem vagyok Hitler, nem Mussolini, abban a tirranusi értelemben, ahogy rólam híresztelik. Demokrata vagyok abban az értelemben, hogy azt akarom, amit a nép akar. S ha emiatt antiszemitának neveznek — mondotta —, akkor csak azt említem meg, hogy Palesztinában numerus nullust teremtettek.*

„Lehet — mondotta —, hogy a kisebbségeknek zavaros fejjelel adunk sokkal több jogot Albánulian, mint amennyit a békeszerződések számunkra előírnak. Bármikor be tudom bizonyítani, hogy nálunk ezek a kisebbségek sokkal több jogot élveznek, mint bárhol. Ami az alkotmányosságot illeti, ma is a diktaturának egy bizonyos fajtáját éljük.“

Vaida két és fél órán át huzodó, humorral és szatírával telített előadását újra pathetikus hangnembe csapva át azzal fejezte be, hogy azért járja át az országot, hogy a fiatal, természetesen többségi, generációk érdekeire hívja fel a közfigyelmet, hogy legyen vége a korrupciónak az új nemzedékek deparazitáló tevékenysége által. *Nem a kisebbségek ellen, de föltétlenül a saját érdekükben.* Zárószavait, amelyekben diplomatikus szükszavusággal utalás történt arra is, hogy a misszióját a legmagasabb körök is érdeklődéssel figyelik, a közönség óvációjá közben fejezte be. A volt miniszterelnök az éjjeli órákban hagyta el Aradot, a vasuti állomás vendéglőjében tartott bankett lezajlása után.

aradi kisebbségi szabadfoglalkozási ágak, kereskedelmi és ipari vállalatok, valamint az iskolák számarányát kívánták megfelelő kék és piros színezésű oszlopokkal ábrázolni a „*numerus valachicus*“ számarányszabálya szerint. *E szemre tetszetős, ugyancsak nagyított grafikonok szerint Aradváros területén az orvosi pályán, a nagyipari üzemekben, a nagy-és kiskereskedelmi vállalatoknál, a gyógyverszések és a trafikbérlek között a kisebbségi elem érvényesül tulsulyban,* míg csupán a mérnöki és az ügyvédi pályán nyilatkozik meg a többség Vaida által kívánt számaránya. Ezzel szemben az iskolai tanulóiúság nemzeti-ségi számarányát feltüntető grafikonok a többségi elem növekedését dokumentálják. Vaida inkább a már megszokott timis-toron-táli tabellákkal dolgozott előadása során. Aradi hangulatokkal kezdte, idézve Lafontaine-t, majd Masarykot, majd egy merész fordulattal áttért ismert előadásának sinpárjaira, hogy a „*numerus valachicus*“ proporcionalis számarány-elméletébe avassa hallgatóságát. Metsző gunnyal idézte a Sarindar-uccai sajtó állásfoglalásait, majd arról beszélt, hogy Anghelescu és az ő igyekezete ellenére is, hogyan volt lehetséges, hogy az egészségügyi minisztérium például számos külföldi diplomat

CENTRAL Délután 5 órától Utoljára!
A KOZÁKOK
 Főszerepben: José Moyica
 a 14 tagu eredeti donkozák-kórossal.
 Jön: Asszony, vadállat és erény
 Clark Gable — Myrna Loy.

Jön! CORSO Jön!
 A KIS DORRIT (Anny Ondra.)

URANIA
A TITKOS 13-AS
 Kalandok, nők, hősök
 az amerikai szabadságharcban.
 Gary Cooper Marion Davies.

Aszódy János:

A Dardanellák poklában

Churchill teffel megy a falnak — Kitchener közlegyintése ezek életébe kerül

Március 18-a a világháború egyik legérdekesebb és legjelentősebb évfordulója. 1916. március 18-án kísérelte meg a nagy támadást az antant flottája a Dardanellák szorosára ellen. A huszadik évforduló alkalmával közöljük az alábbi érdekes cikket:

„A Dardanellák felőli támadással kettészakítjuk Törökországot, oldalba foghatjuk az Örményországban, Szíriában és Palesztinában felvonuló török csapatokat, Szerbiát felszabadítanánk és Románia is mellénk állna. Az elfoglalt tengerszoroson keresztül pedig egyrészt mi küldhetnénk elegendő municiót az oroszoknak, másrészt pedig könnyebben juthatunk termékeikhez is, amelyekre már igazán szükségünk van”.

Igy beszélt Winston Churchill admirális, az angol tengerészeti esze. A londoni admirális tárgyaló termében vagyunk. Fontos tanácskozás folyik a Dardanellákra vonatkozóan. Hirtelen csönd támad, amikor az asztal végén kemény tekintetű, szikár katona emelkedik szólásra. Kitchener lord, az angol haderők legfőbb parancsnoka kijelenti, hogy ilyen badarságokra nem ad egy katonát sem. „Talán hajókkal menjünk az erődítések ellen? Minden tengerész, aki hajókkal megy erődítések ellen, kötnivaló bolond és éppen annyit tesz, mintha fejével menne a falnak!” — ordítja Jackson tengernagy és két kézzel üti a tanácskozó asztal zöld posztóját, megcáfolva ezáltal a közmondásos angol hidegvért.

„Meg kell cáfolnom ezen állítását tengernagy ur — replikázik a nyugodt Churchill — jusson eszébe, hogy Odessza bombázására való feleletképpen négy hajóegységünk tönkrelőtte a szoros bejáratánál levő erődöket”.

Ebben pedig tévedett még a józan Churchill is. Amíg Londonban folyik a vita, addig a törökök, német segítséggel megerősítik a Dardanellák erődjeit, hatalmas partvédő ágyúkkal rakják tele a szorosot és így, amikor hosszas tanácskozások után végre mégis megjelenik az egyesült angol-francia flotta, tökéletesen berendezett védőmű fogadja és a partokat jóformán meg sem tudják közelíteni, annyi a szabadon uszkáló akna. Ekkor Görögországot veszik kombinációba. Talán a szárazföldön megengedné a keresztülvonulást, bár nem sok a remény, mert a királyt Hohenzollern rokonsága másfelé huzza. Meg azután Szaszonov is dühösen

Husz évvel ezelőtt...

után alig foglalnak el száz méternyi területet, de ezt újabb hatezer hullával fizetik meg.

Közben kint a tengeren a német buvárhajók sok angol cirkálót súlyesztenek el, ami véget vet a flotta addig is statisztáló szerepének. A csapatok újra beássák magukat, állóharc kezdődik a félszigeten is, pedig igazán nem ez volt az expedíció célja. Közben odahaza Londonban, a Dardanellák rögeszméje elsöpri a régi admiralitást és ezzel a két főuszítót: Churchillt és Fishert. Kitchener azonban benne van a szárazföldi hadakozásban. Újabb megszárlás kezdődik a félszigeten, ezrével hullanak a legjobb egységek katonái, kis sziklacsoportokért, törpe erődökért folyik a véres harc, eredmény nélkül. Végre Kitchener elhatározza magát és leutazik, megrémül a helyzet kilátástalanságát látva, beadja lemondását, amit azonban nem fogadnak el. A félszigeten ezenközben beköszönt a tél. A lövés-

Allamosítják az aradmegyei közkórházat és a tudószanatóriumot

Ursu János dr. a belügyminisztérium érdekes terveiről — Közigazgatási konferenciák a rádión

Dr. Ursu János, a város átmeneti bizottságának elnöke hazaérkezett Bucurestiből, ahol a belügyminiszter által összehívott közigazgatási konferencián vett részt. A konferenciára meghívták az összes prefektusokat, valamint polgármestereket. A bucaresti-i értekezleten letárgyalt kérdésekről Ursu dr. munkatársunknak a következőket mondta:

— A belügyminiszter ur részletes utasításokat adott a költségvetés összeállítására vonatkozólag. Felhívta figyelmünket arra, hogy a városok költségvetésük összeállításánál különös gondot fordítsanak az egészségügyi intézményekre, az elemi iskolákra, valamint a tűzoltóság fejlesztésére. A miniszter ur takarékosra intette a prefektusokat és a polgármestereket. Ehhez az utasításhoz tartjuk magunkat és Aradváros ötévi költségvetése előreláthatólag a tavalyi keretek között fog mozogni.

— Szóba került az is, hogy a kórházakat ál-

Influenza
ellen használjon
Szt.-László
fertőtlenítő
szappant,
megóvja mindenem
járványos és
fertőző betegségektől

árkokban elviselhetetlenné válik a helyzet és a közös sors által összehozott ellenfelek megszűnietnek minden ellenségeskedést. 290 angol katona fullad be a lövészárkokban keletkezett mocsarakba, rengetegen halnak meg a hidegtől. 16.000 beteget visznek el a kórházajók. Ilyen csapatokkal nem lehet harcolni. A kiűrés megkezdődik, a sötét éjszakák leple alatt szállítják el a legénységet, 1916. januárjában már nincsen angol katona Gallipol félszigetén.

Ez a visszavonulás volt különben az egyetlen kifogástalan katonai mozdulat angol részről a véres félszigeten.

lamosítsák. Ebben az esetben Aradon a megyei közkórház és a tudószanatórium kerülne át az államhoz, míg a gyermekkórház továbbra is városi kezelésben maradna. Döntés ebben az ügyben még nem történt. Ha a kórházak állami kezelésbe való vétele megtörténik, akkor a városoknak és a megyéknek költségvetésük 10—15 százalékát kell az állam rendelkezésére bocsátaniuk, amely viszonozt ezt a kórházak fenntartására fordítja.

Itt emlékezünk meg arról, hogy a belügyminiszter a prefektusokat figyelmeztette arra, hogy a vármegyeházi épületeket feltétlenül lássák el rádiókkal. Április elsejétől kezdődőleg ugyanis rendszeresítik a rádión közvetített közigazgatási konferenciákat, illetve előadásokat. Az ilyen alkalmakkor a prefektúra épületében gyűlnek össze a helyi közigazgatási szervek, valamint a felüsi bírák és a megyei rádión át hallgatiák az előadást. Az első rádión közvetített közigazgatási konferenciát II. Károly király nyitja meg.

„Simayban” márc. 21-től 30-ig féláron.
Fürdőszelvény nincs. 1861 Nyitva reggel fél 7-este 6-ig

telegrafái Pétervárról, amikor a görög „főzösi” első hírei a fülébe jutnak: „...semmi szín alatt sem gyezzünk abba bele, hogy a Dardanellák ellen felvett hadműveleteknél görög csapatok is segítszenek”. Hogyisne! Hiszen ez azt jelentené, hogy az „ösi küldetés” céljában meg kellene hogy sztozkodjék Pétervár Athénnel!!

1915. március 18-án végre megindulnak a hajók a szoros felé. Szomorú eredmény. A franciák közül „Suffren”-t telitalálást éri, „Bouvet” aknára fut és három perc alatt elsüllyed, a „Gaulois”-t csak az menti meg, hogy gyorsan zátonyra menekül a szoroson kívül. Az angolok három hatalmas egységűt veszítik el. Ekkor végre eszébe jut az angol hadvezetőségnek, hogy előbb a szomszédos Gallipoli félszigetet volna szükséges elfoglalni és csak azután lehet a Dardanellák meghódítására indulni. Kitchener azonban nem ad katonát és Churchill hetekig állandóan csak Gallipoliról vitatkozik a haditanácsban. Amikor pedig végre beleegyeznek, nem ad egyebet egy divíziónyi Highlandernél és ausztráliai csapatoknál. „Mit ennyi hűhó! Egy tengeraltjáró megjelenik Gallipolinál, háromszor meglegeti az angol lobogót és az egész török védőhadserég hanyathatlok menekül!” — mondotta közlegyintve Kitchener.

Kitchener lord nem ekkor tévedett először életében.

Amikor április 25-én reggel öt órakor az ausztráliai kikötnek a félszigeten, a napokkal előbb belőtt gépfegyverek és gyorstüzelő ágyúk keresztüze olyan borzalmas pusztítást visz végbe közöttük, hogy csak napokkal később sikerül beásniok magukat. A kimerült csapatok csak májusban indulnak újra rohamra, három napig tartó véres harc

Magyar visszhang

az olasz—jugoszláv közeledésről

Budapestről jelentik: A vasárnapi sajtó kimerítően ismerteti az olasz—jugoszláv közeledésről elhangzott nyilatkozatokat, de egyelőre csak a Budapesti Hírlap és a Magyarország foglalt állást ebben a kérdésben. A Budapesti Hírlap megállapítja, hogy az a hang, amely a belgrádi új olasz követ első megnyilatkozásából kicsendült, nem új és a legteljesebb harmoniában van Mussolini

miniszterelnök egyenesvonalu, mélyen átgondolt tetteivel és annyiszor megnyilvánult békepolitikájával. A mostani megnyilatkozás csak megismétlése a milanoi felhívásnak. Jugoszlávián áll moat, hogy ezt a békülékenységgel szellemében tett lépést kellően méltányolja-e.

A Magyarország az általános európai meghétkülés szellemétől áthatva, azt reméli, hogy a békekehívó olasz gesztus nem történt hiába.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg Szömörkényi Magda és Vas Boriska vasárnapi táncdelutánja iránt

Szömörkényi Magda és Vas Boriska, ez a két nagyon tehetséges, fiatal táncművésznő — mint megirtuk — március 24-én, vasárnap délután közkinvántára megismétlik a nuithavi nagyszerű táncestélyüket. A fiatal művésznők az eredeti toalettekkel, a teljes műsort mutatják be a közönségnek, úgy, hogy azok, akik a legutóbbi táncestélyen nem jelenhettek meg — különösen diáklányok és diákok — vasárnap délután lényegesen leszállított helyárok mellett végig élvezhe-

ttik a minden tekintetben fővárosi színvonalon álló klasszikus táncprodukciókat. De nemcsak a legmagasabb művészetet reprezentáló klasszikus táncok, hanem Szömörkényi Károly párisi iparművész által tervezett káprázatos ruhák is biztosítják a fővárosi nivót. A táncszámokat Vajda Kató kísérli zongorán. A vasárnapi táncdelután iránt már is szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg és bizonyosra vehető, hogy vasárnap is telt ház fog tapsolni Szömörkényi Magda és Vas Boriska művészetének.

Tiltakoznak az aradi fűszerkereskedők a cukorgyárak árdrágítása ellen

A gyárak újabb egy lejjel emelik az árakat — Igazságtalan támadások a kereskedők ellen

Megfellebbezik Arad város költségvetését

Nagyfontosságú választmányi ülést tartott vasárnap délelőtt az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa. A választmányi ülésen a március 31-ikén megtartandó rendes évi közgyűlést készítették elő. Zöldy Ernő főtitkár ismertette a legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvét, amely magában foglalta a vezetőségnek az ugynevezett „*valoarea locativa*” ügyében kifejtett munkásságát. Mint annak idején beszámoltunk róla, a Fűszerkiskereskedők Szindikátusának vezetősége felkereste Ursu János dr. átmeneti bizottsági elnököt, akit arra kért, hogy a kiskereskedők illetékét szállítsák le és a bérleti összeg után fizetendő illetékes progresszív alapon vessék ki. Az átmeneti bizottsági elnök ígéretet tett arra, hogy a kérést tanulmányozza és azt a lehetőség szerint teljesíti. A vasárnapi választmányi ülés úgy határozott, hogy — a jóakaratu ígéretre való tekintettel — megvárják a városi költségvetés összeállítását, abban az esetben pedig, ha az említett illetéket nem szállítanák le, akkor a fűszerkereskedők, kellő érvekre támaszkodva, megfellebbezik a városi költségvetést.

Liszka Pál ismertette a felülvizsgáló-bizottság jelentését. Ezután a kandidáló-bizottságot küldték ki, amely a megüresedett vezetőségi helyekre való jelöléseket végezte el. A kandidáló-bizottság tagjai Márkus Miksa, Egry Sándor és Zöldy Ernő voltak. A napirend pontjainak letárgyalása után Sándor Arthur, a Szindikátus alelnöke szólalt fel a cukor fogyasztási adójának négy lejjel való felemelése ügyében. Rávilágított arra, hogy a kereskedőket alaptalan támadások érték a cukor árának felemelése miatt, holott az áremelkedést ők kívánták a legkevésbé, mert hiszen a magasabb árak következtében a fogyasztás csökkenésétől lehet tartani, a kiskereskedő kilogrammonkénti haszna pedig továbbra is csak egy lej marad, mint eddig. Elmondották, hogy több fűszerkiskereskedő ráfizetéssel olcsóbban adta a cukrot, mert olyan híreket hallott, hogy a cukor árát nem szabad emelni. Végül a választmány Engel Gyula elnökletével bizottságot küldött ki azzal a feladattal, hogy a kérdésről az illetékes hatóságokkal tárgyaljon és a cukorárak ügyében információkat kérjen.

Több nagykereskedő ma délelőtt érdeklődött Taranu pénzügyi kerületi igazgatónál, aki közölte, hogy a négy lejes illetéket fizetni kell és ennek következtében a cukor ára emelkedik. A nagykereskedők, valamint azok a kiskereskedők, akiknél március 11-ikén a pénzügyigazgatóság közgei jegyzőkönyvet vettek fel, ma

írásos értesítést kaptak a pénzügyigazgatóságtól, amelyben ez felszólítja őket.

Összehívják Aradmegye nagytanácsát

Uj elnököt választanak és egy új községet létesítenek

Aradmegye hivatalos lapjának legutóbbi száma közli azt a határozatot, amelynek értelmében április elsejére összehívják a megye tanácsát. A tanácsülés napirendjén a következő pontok szerepelnek:

Dr. Suciu János elnök lemondása és új elnök választása. A megyei tanácsiroda egy esztendőre való megválasztása. Az igazoló bizottság megválasztása. Minis, Apateu és Andrei Saguna községek határmegállapítása. Az ineni telepéseknek Ineu községtől való elválasztása és Traian néven egy új, független község megalapítása. Épület vásárlása az aradi csendőrlaktanya részére. A huszárlaktanyának a hadügyminiszterium részére való ajándékozása. Az 1935—36. évre esedékes pótdadó megállapítása. Több községnek a közközházzal szembeni adósságának törlése.

hogy a március 11-ikén megállapított készletek után haladéktalanul fizessék be a négy lejes fogyasztási adót.

A cukor árának emelkedése, amelyért — mint megállapítható — a legkevésbé a kereskedők okolhatók, élesen foglalkoztatja a fogyasztóközönséget. A négylejes áremelés már bekövetkezett, most pedig

újabb egylejes emelkedés is fenyeget.

A magasabb cukorárak következtében ugyanis a cukorgyárak nagyobb összegű forgalmiadót kötelesek fizetni.

A forgalmiadó a teljes ár után fizetendő, beleértve a fogyasztásiadót is. A cukorgyáraknak tehát az árba az új négylejes fogyasztási adót is be kell számítani és ezután kell leröniök a forgalmi adót.

A kereskedők ma olyan értesítést kaptak, hogy a forgalmiadó-többletre való hivatkozással, a cukorgyárak újabb egy lejt számítanak fel.

A magyarság sérelmei Tatarescu miniszterelnök előtt

Bethien György gróf vezetésével együttesen jelentek meg a parlamenti csoportjai a megbeszélésen

Amint jelentette az Aradi Közlöny, a Magyar Párt parlamenti csoportjának a minapi határozatát azzal nyújtották át Tatarescu miniszterelnöknek, hogy a legégetőbb sérelmek megbeszélésére módot és alkalmat kérnek. Erre a megbeszélésre sor került és Bethien György gróf pártelnök vezetésével a magyar parlamenti csoport tagjai együttesen jelentek meg a miniszterelnökségen, ahol Tatarescu miniszterelnökkel hosszas megbeszélést folytattak. Átnyújtották a Magyar Pártnak öt memorandumát, amelyek súlyos sérelmeket sorolnak fel. Mindenik memorandumja a parlamenti csoport más és más tagjai ismertették, de valamennyien hangsúlyozták, hogy

a memorandumok csak a legsürgösebb, azonnali orvoslásra váró sérelmeket sorolják fel.

Előadta a pártelnök, hogy ezenkívül kívánatos volna a többi kisebbségi problémákat is tárgyalás tárgyává tenni, amint erre a miniszterelnök már nem egyszer ígéretet tett.

Tatarescu miniszterelnök nagy érdeklődést mutatott az előadottak iránt és figyelemmel hallgatta meg az egyes előadókat. Ígéretet tett arra, hogy a Magyar Párt megbízottai-val legközelebb olyan tárgyalást hoz össze, amelyen résztvesznek a kormány szakminiszterei is. Erre a behatóbb tárgyalásra a parlamenti ülészak berekesztése után tud alkalmat nyújtani és akkor a parlamenti magyar csoportot nagyszabású ankétra hívja meg. Egyes súlyos panaszokra, mint például a csendőrbatalítások elfajulására, kiállításba helyezte, hogy a saját hatáskörében már most intézkedik.

Az átnyújtott és ismertett terjedelmes memorandumok a következőkről szólnak:

1. A tisztviselők problémája, a nyelvvizsgák, elbocsátások és a nyugdíj összes kérdései, külön-külön megtárgyalva a vasutasokat és postásokat, kiknek helyzetére a hadsereg gyakorol befolyást. A közigazgatási, bírósági és egyéb állami magyar tisztviselők helyzete, valamint a felekezeti tanteröké, akiknek fizetéséhez egy fillérrel sem járul hozzá az állam.

2. A nemzeti munkavédelemről szóló törvény életbeléptetésével, elküldött hely-

VETŐMAGVAK garantáltan legjobb minőségű

Mauthner takarmányrépa magvak, Főzelék, virág és fűmagvak, Növényvédelmi szerek, kertészkezők, Permetezők, növénytápsók, Különleges madáreleségek

legolcsóbb árban beszerezhetők:

Hala de vanzare a semintelor de semanat

Arad, coltul Piata Avram Iancu
Iángá Cinema Urania

vagyis a cukor ára tulajdonképpen öt lejjel emelkedik.

A kereskedők tiltakoznak az újabb áremelés ellen, annál is inkább, mert

az új forgalmiadótöbblet vagononként 960 lejt tesz ki.

az pedig, ha a cukorgyárak kilogrammonként egy lejt forgalmiadót számítanak fel.

minden egyes vagonnál tízezer lejt jelent.

Ez egyértelmű lenne azzal, hogy a gyárak jogtalanul 9040 lejt hajtsanak be és ezzel a jelentős összeggel a fogyasztót terheljék, mert hiszen a kiskereskedők, akiknek egy kilogram cukron mindössze egy lejt a haszna, nem fizethetik saját zsebükből a gyárak által felszámított egylejes forgalmiadót. Ez a kérdés is sürgős tisztázásra szorul és az illetékes tényezőknek meg kell állapítani, hogy a gyárak mennyi forgalmiadótöbbletet fizetnek és hogy ezt a fentebb említett mértékben átháríthatják-e a fogyasztókra.

zet, amely körül mesterségesen előkészített szándékos kétértelműség észlelhető.

3. Az adókvetés és adóbehajtás körüli egyenlőtlenségek, visszaélések és kiméletlenségek.

4. A csendőrség bánásmódja elleni panaszok.

5. A tizenegy százalékos iskola-adóból való részesedés kérdése, felpanaszolva, hogy a magyar kisebbségi iskolák sem az államtól, sem a községi adó révén a zsebüktől, vagy községtől semmiféle néven nevezendő hozzájárulást nem kapnak

A párt e sérelmi memorandumai már most a szakminiszterekhez kerülnek, hogy a beigért megbeszélés előtt alkalmuk legyen az elintézésre. Hogy milyen lesz azonban a memorandumoknak az elintézése s hogy mi várható ezektől, azt még nem tudhatjuk.

Másfélmillió sikasztást fedeztek fel a bucuresti-i tanítók bankjánál

A bucuresti tanítók bankjánál nagyarányú sikkasztást fedeztek fel. A tanítók szövetségének pénztárából egy és fél millió lejt tűntetett el a bank egymással összejátszó három hivatalnok, névszerint: Traian Popescu, Popa Nan és Toma Barbulescu, akik éveken keresztül a legaprókosabbban kidolgozott terv szerint károsították meg az intézetet. A sikkasztást a következő módon vitték véghez. A tanári testület elhalt tagjai nevében, s nem létező fiktív nevek alatt kölcsönöket kértek, amelyeknek megszavazásához ők maguk is hozzájárultak. A kölcsön megszavazása után, kihasználván a pénztáros jóhiszeműségét felvették a kiutalt összegeket azzal a kijelentéssel, hogy megbízásuk van rá, majd felosztották egymás között. A bank könyveit szükségszerűen meghamisították, hogy a felvett kölcsönök nyomait eltüntessék.

Ezzel a módszerrel sikerült a három felelőségteljes állásban levő hivatalnoknak éveken keresztül horribilis összegeket bezsebelni, anélkül, hogy a legcsekélyebb gyanu merült volna fel ellenük.

Egy váratlanul érkező rovincsolás azonban napvilágra hozta a hamisítások sorozatát s nyomozás kiderítvén a bűnösök személyét, mindhárom hivatalnokot letartóztatták s a Vacarescu börtönbe szállították ki...

HIREK

Az okkult csoda

Az okkult szenzációkban máskor sem szűkölködött Berlinben is óriási feltűnést keltett a legújabb okkult csoda: egy Bartell nevű Berlinben élő angol lány, aki azzal a csodálatos tehetséggel rendelkezik, hogy megtudja festeni a jövőt és ezzel a misztikus tehetségével páratlan sikereket ér el. Miss Bartell, akinek működése az okkultizmus iránt érdeklődők világában, de a tudományos körökben is feltűnést kelt, foltokat fest a fehér papírlapra minden válogatás nélkül addig, amíg kialakult egy kép, amely a jövő valamely nagyjelentőségű eseményét ábrázolja. Valahányszor ez a megmagyarázhatatlan és titokzatos kényszer elfogja, jóslania kell, mert idegei nem tudnak megnyugodni addig, amíg belső víziót, megérzéseit az említett módon ki nem fejezte. Miss Bartellnek eddig körülbelül hatszáz ilyen képe van összegyűjtve és amikor egy pártatlan zsűri az egész anyagot átvizsgálta, kiderült, hogy a jóslatoknak körülbelül negyven százaléka pontosan bevált úgy a hely és az idő, mint pedig a bekövetkezett tények szempontjából.

Bartell kisasszonynak most van egy geológiai természetű jóslata, amely a messze jövőre vonatkozik s amelyet a mi generációnk már nem tud ellenőrizni: azt állítja nevezetesen, hogy Newyork városa egy tengeralfatti vulkán kitörése következtében el fog süllyedni a tengerben.

A berlini okkult csoda teljesítményeit mindenestre kételkedéssel fogadják tudományos körökben és így a pusztulásra ítelt amerikai metropolisz jövője felett aggódók még reménykedhetnek... hát-ha mégsem lesz igaza Miss Bartellnek...

— **ESŐHAJLAM.** Déli és délnyugati légáramlás, nyugaton és északon felhősebb, helyenkint némi eső is lehetséges. A hőmérséklet kissé emelkedik, éjjel azonban gyenge fagy lesz.

— **Távozik Jugoszlávia bucaresti-i követe.** Bucarestből jelentik: Jugoszlávia bucaresti-i követét, Ciolac Anticót váratlanul leváltották. Utóda Perici követ lett.

— **Nem lesz kenyérbélyeg!** Bucarestből jelentik: Nemrégiben olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány ismét bevezeti a kenyérbélyegét és az erre vonatkozó törvényjavaslat hamarosan a képviselőház elé kerül. A földművelésügyi miniszter most a leghatározottabban formában megcáfolja ezeket a híreszteléseket. A miniszter nyilatkozatában kijelentette, hogy a kenyérbélyeg bevezetésére egyelőre gondolni sem lehet, miután még csak a munkáját sem fejezte be az a bizottság, amely a buza értékesítésének törvényjavaslatát dolgozik. A hitel feléléstől ózó törvényjavaslat már elkészült és valószínűleg kedden, vagy szerdán kerül a Kamara elé. Ugyancsak bucaresti-i jelentés mondja, hogy a hivatalos helyről származó hirdás szerint a kartell, ipartörvény és a bányatörvényt módosító törvénytervezet nem a mostani, hanem csak a júniusban kezdődő parlamenti ülés-szakban kerül tárgyalásra.

— **Mezőgazdasági fellépő Aradon.** Ma Aradra érkezett Paul Dumitru mezőgazdasági fellépő, aki a községi legelők ügykezelését vizsgálja felül és utmutatásokat ad a legelők adminisztrálására vonatkozólag.

— **Német újságíró rejtélyes eltűnése.** Strassburgból jelentik: Rejtélyes eltűnési ügyben indított nyomozást a francia rendőrség. Berthold Jakob, ismert német újságíró, aki a Hitler-uralom elől Franciaországba menekült, néhány nappal ezelőtt Baaleba utazott s azóta nyomaveszett. Miután Berthold cikkorozatát közzét le lapjában a Hitler-uralom ellen, valószínűnek tartják, hogy a neves publicistát most bosszúból meggyilkolták.

— **Kettős kivégzés Szófiában.** Szófiából jelentik: A plovdi fogház udvarán ma reggel kettős kivégzés volt. Két kommunista vezért akasztottak fel, akik a múlt év decemberében leleplezett szervezkedést irányították és akiket ezért a bíróság halálra ítelt.

— **Egy buzaui kereskedő tragédiája.** Bucarestből jelentik: Boris Constantin buzaui kereskedő Galatba utazott. Amikor este visszatért, Buzau előtt kiesett a vonatból és a kerekek halálragasztották.

— **Dumitrescu tábornok pere.** Bucarestből jelentik: Dumitrescu tábornoknak, a volt csendőrségi főparancsnoknak perét csütörtökön kezdi tárgyalni a hadbíróóság a Malmaison-kaszárnyában. Dumitrescu tábornokot Grigore Perieteanu, Teodorescu és még több neves ügyvéd védi. A bűnper tárgyalására számos tanút idéztek be.

— **Fiával együtt halálra gázolta a vonat.** Bucarestből jelentik: Tegnap este a Jernavoda-constantai vonalon fekvő Palas állomáson a vágányok között borzalmas módon megcsönkítva megtalálták Duica György elektrotechnikus és mellette 8 éves fiát. A vizsgálat megállapította, hogy Duica részegen utazott a vonaton és fiával együtt kiesett az ajtón. A kerekek közé zuhant, amelyek halálragasztották.

— **Dráma a Ticinon.** Rómából jelentik: A Ticino folyón halászati versenyt rendeztek és a helyi hatóságok motorcsónakja telfordult. A benne ülők közül négyen a vízbe fulladtak s ezek között volt a halászati egyesület főtitkára.

— **Elrontotta a gyomrát?** Hirtelen (acut), gyomorrontás esetén vegyen óránként 2-2 szem *Salvaciid* pasztillát, a tünetek (hányás, görcs, láz, bevont nyelv, stb.) megszűntéig. Biztos hatás, gyors gyógyulás.

— **Gyomorhajós Ön?** Gyomorégés, gyomorfájás, görcs, puffadás, stb. ellen minden étkezés után 2-2 szem *Salvaciid* biztosan hat.

15 szemet tartalmazó kis tubus 50 lej.
50 szemet tartalmazó üveg 150 lej.

Kapható minden gyógyszerárban és a romániai képviselőknél: „Szent István” gyógyszerár, Oradea, Str. I. C. Bratianu 60.

— **Harcias szerzetes.** Baltiból jelentik: Albinet községben megjelent egy szerzetes, aki propagandát fejtett ki a régi naptár szerinti ünneplés érdekében. A falu lelkésze értesítette a csendőrséget, mire járőr ment ki a szerzetes letartóztatására. Amikor a lakosság meglátta a csendőroket, eltorlaszolta azt a házat, ahol a szerzetes tartózkodott és ellenállásra készült. A csendőroket a vérontás elkerülése céljából visszavonultak és erősítést kértek.

Szenzációs modell női kabátok és ruhák a legfinomabbtól a legolcsóbbig utolérhetetlen olcsó árak!

MENCZER női confekció áruháza Arad, Fischer Eliz-palota. 1316

— **Telefonon kért ítéletet a vádlott.** Londonból jelentik: „Halló, bűnösnek érzem magamat” — mondta egy férfihang, amely tegnap felhívta Lambert kerület rendőrbíráját. Egy vádlott jelentkezett, aki ellen részegség és nyilvános botrányokozás címén indult eljárás. Közölte a bíróval, hogy influenzás, nem tud megjelenni a tárgyaláson, de ezuton közli, hogy bűnös és várja a büntetését. Megkérte a bírót, hogy közölje vele telefonon az ítéletet. A bíró azonban erre már nem volt hajlandó és egy későbbi időpontra megidézte.

Igazi szemtelenség

HAJÓTOROTT HAJÓ-SZOLGA: — Nahát, ilyet még nem pipáltam...! Ez a pasas még itt is elvárja, hogy kipucoljam a cipőit?!

— **A gyilkos Pastia volt bírót beszállították** az elmekórházba. Bucarestből jelentik: Pastiat, a gyilkos bucaresti-i volt táblabíróat tegnap beszállították a központi elmekórházba. Voicu sófiórt, az áldozat férjét, akit Doncea, Petrescu és Vasileche grivitai munkásvezéreknek a craiovai fegyverházból történt szökésével kapcsolatban letartóztattak, tegnap szabadlábra helyezték Ugy Voicu, mint az áldozat édesanyja, Tanca Mercoffer asszony magánvádlóként szerepelnek Pastia ellen és jelentős kártérítést követelnek. Érdekes, hogy Pastia felkérte Jean Th. Florescu volt igazságügyminisztert és Radu Rosetti ügyvédet, hogy vállalják védelmét, de mindkét ügyvéd visszautasította. Voicu és Mercoffernek megbízásából Vasilescu-Valjean ügyvéd képviseli a magánvádat.

A legszebb mosoly

Párisból jelentik: A francia fővárosban nemzetközi mosoly-szépségversenyt rendeztek a napokban. A mosoly-világ bajnokságot egy szép, fiatal portugál énekesnő, Corina Freire nyerte meg. A szépmosoly énekesnő, akinek ugylát-szik a hangja is szép, győzelme után Londonba utazott, ahol fellépett a portugál követség estélyén. A walesi herceg is megjelent a mosolykirálynő fellépésén. Előadás után kijelentette, hogy a művész nő énekelés és mosolyával egyaránt meg van elégedve.

— **Hatezer éves barlangtemetőt találtak.** Párisból jelentik: Chalons-sur-Marne közelében földmunkálatok során egy krétasziklában 2.56 méter hosszú és 2.50 méter széles barlangra bukkantak, amely — mint a benne talált sok emberi csont és kőszerszám bizonyítja — temető volt. Azt hiszik, hogy a barlang ötezer vagy hatezer éves.

— **Wizo.** Ma előadás helyett 6 óraker választmányi ülés. Kérjük a tagok pontos megjelenését.

— **Éggy Ghyssa és táncsoportja** Timisoaran április 13-án rendezzi színházi estélyét, melyet azután Aradon is megismétel. A csoport tagjai Éggy Ghyssán kívül: Berger Lulu, Czégka Baba, Gartner Elza, Haas Márta, Joanovits Elli, Kreis Margit, Stiaszny Lica, Szalai Ottó, Tánczos Duci, Weitzen Éva, Winkler Trude.

— **Lélekemelő ünnepség** keretében avatták fel a Kolping katolikus legényegylet új otthonát. Az ünnepi bevezetőt dr. Lakatos Ottó plébános tartotta, aki mélyen szántó bibliai idézetekkel fűszerezett beszédében az igaz vallásosság és emberszeretet nevében szólott az egybegyűlt fiatalokhoz. Ezután Szent József követendő példáját állította az ifjuság mintaképül, akinek szellemében kell hogy működjenek az Kolping ifjak, az élet nehézküzdelmekkel teli utain. Ima következett, majd az otthon beszentelése. Ezután a Kolpingkörus adott elő együttes énekszámokat. A világi elnök, Hentschel István beszéde után Bartel Ernő üdvözölte az iparosok nevében az egybegyűlteket és megígérte a fiataloknak, hogy az önálló mesterek úgy anyagi, mint erkölcsi támogatással mindenkor készek lesznek arra, hogy a már nehéz időkben segítsék a fiatalokat. A külső kereteiben is szép vallásos ünnepség a Kolping záróhimmuszának meleg érzésektől átfűtött hangjai mellett ért véget.

— **Magas vérnyomásban, érlemeszesedésben, vérkeringési zavarokban (érgörcs, szívkifáradás, szívizomgyengeség) szenvedők** kitünően érzik magukat a subalpin Svábhelyi szanatóriumban (Budapest), Elektrokardiograph.

— **A PRIMEROS KONCERN MEGKAPTA ROMÁNIAI GYÁRA RÉSZÉRE A MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYT.** A Primeros gummiáru-gyárak világkoncernje — amelynek gyártmányait az 1934. októberében Clujon megtartott nemzetközi gyógyszerészeti és vegyészeti kiállításon aranyéremmel tüntették ki — hazánkban is gyárat alapít. A működési engedélyt a Mon. Of. 1935. február 14-i 38. száma közölte. Az új gyár Bucarestben fog működni és nagyon nagy nyereséget jelent nemzetközi iparunk fejlődése szempontjából. 1364

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éllel szolgáltatot:**

ANGEL: Piața Catedral.
OMESCU: Buievardul Regina Maria.
KESZTENBAUM: Str. Ghiba Birta.

A legjobb bronz-, sárgaréz- és alumínium öntvényeket Hőnig Frigyes
Str. Baritiu fő. készíti. 1149

Pacha Agoston dr. püspök nagyböjti pásztorlevele

Pacha Agost dr. megyéspüspök a nagyböjti alkalmából főpásztori szöveget intézett körlevélben híveikhez, melyet tegnap az egyházmegye valamennyi templomának szószékéről hirdettek ki: Az egyházfejedelem a szöveget a következőképp vezeti be:

Ránk szakadt a világháború, átszenvedtük, túléltük. A világháború rég elmúlt, de a világbéke még mindig várat magára. A véres világhévesben és azóta is a még mindig nyughatatlan és sokszor vigasztalan utóháborús időkben támadnak bennünk a béke után vágyakozó legszebb gondolatok: éhség és szomjúság és valami különös és lecsillapíthatatlan vágyakozás emészt bennünket a becsületos béke után.

De nem erről a békéről akarok most szólni. Törjék a fejüket emiatt a népek sorsát a földön intéző hatalmasságok. Világosítsa meg a Mindenható az államférfiakat s indítsa meg a szívüket, hogy megtaladják a mindent orvosló ezerjótűvet és megajándékozzanak az általános békével.

A körlevél a továbbiakban a nagyböjti kötelességek legfontosabbikára: a gyónásra hívja fel a hívek figyelmét. Emelkedett hangon hirdeti a gyónás jelentőségét és a bűnök megvallására serkenti atyai szóval az egyházmegye és Krisztus egyházának minden gyermekét. Elrendeli, hogy a papság minden időben álljon a gyónók rendelkezésére, továbbá megengedi, hogy az egyes plébánosok felváltva látogassák meg a szomszéd parókiákat, hogy ama hívőknek, akik saját papjuk előtt röstelnék bevallani elkövetett vétkeiket, mód nyujtassék, hogy a husvétli lélekisztulást más pap előtt végeztessék.

— Özv. Ehrenwald Vilmosné temetése. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a szombaton elhunyt özvegy Ehrenwald Vilmosné. Az elhunyt uriaszony ravatalát Radnán a Mairovitz-család házában állították fel. Vasárnap délután 4 órakor kezdődött meg a gyászszertartás, amelyet Hoffmann rabbi végzett. Már ekkorra nagyszámu gyászoló közönség vette körül a ravatalát. A rokonságon kívül igen sokan jelentek meg a temetésen aradi ismerősök és barátok, a radnai és lipovai társadalmi élet vezetőegyenységei és mások. A főrabbi megható gyászbeszéde után a koporsót átvitték a lipovai izr. temetőbe, ahol a Mairovitz-család sírboltjában helyezték végső pihenőre özvegy Ehrenwald Vilmosné. A halálessettel kapcsolatban városszerző őszi részvétellel fordulnak az elhunyt rokonsága felé.

— Véres események látszódtak le vasárnap éjszaka Arad külvárosában. Dragan János polgárruhás közrendőr egy részeg társaságot igazoltatott. Az igazoltatás nem ment simán, mert a társaság tagjai megtámadták a rendőrt. A verekedés hevében Dragan revolvert rántott és a fegyver pillanatok múlva eldőrdült. A lövés nyomán a társaság egyik tagja, Ardelean Péter aradme gyei gazdálkodó véresen összeesett. Megállapított nyert, hogy a golyó a vállába fúródott és kisebb sérülést ejtett rajta. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy megállapítást nyerjen, vajon a rendőr tényleg szorongatott helyzetében használta-e revolverét.

— A vér felírissítóse céljából — kiváltképp középkorú férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Világszerte rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, előmozdítja a gyomoremésztést, fokozza az anyagcserét, javítja a vérkeringést, megnyugtatja az idegeket, egészséges álmot hoz és ezáltal új életterőt teremt.

— Goldschmidt-banknál vásárolt sorsjegyek nyereményei. I. osztály. Osztálysorsjegyek: 50.000 lej. No. 47314. — 20.000 lej. No. 17662, 50167. — 10.000 lej. No. 19772, 28307, 50157. — 4.000 lej. 16061, 17042, 19627, 20133, 24391, 45953, 47607, 49501. Továbbá 1555 lejt nyert minden osztálysorsjegy, melynek végződése 72, vagy 86. Melléksorsjegyek: 10.000 lej. No. 221587, 229576. — 5.000 lej. No. 239718, 247868, 272923, 292271. — 2.000 lej. No. 221712, 229238, 272267, 289015, 290516. Továbbá 800 lejt nyert minden melléksorsjegy, melynek végződése 144, 167, 190, 265, vagy 987.

— Vakmerő módon kifosztották az Alexandriuccában levő Sámson-féle üzletet. Mint emlékeztetés, néhány évvel ezelőtt betörték egy-izben ebbe az üzletbe és most hasonló módon ismeretlen tettesek leütötték az üzlet uccára nyíló ajtaján levő lakatot és a forgalmas helyen levő üzletből 40.000 lej értékű árut loptak el, anélkül, hogy a legcsekélyebb nyomot is hagyták volna hátra. A betörést üzletnyitáskor fedezték fel és nyomban jelentést tettek a rendőrségnek, amelynek büntügyi osztálya a legszélesebbkörű nyomozást vezette be a tettesek kézrekerítésére.

— A zsidó ambulatórium f. hó 22-én, pénteken fél 8 órai kezdettel a „Dacia” különtermében orvosi szakelőadást tart a következő programmal: Dr. Vuia Saluator, a bábaképezde igazgató-főorvosa a hüvelyműtétekről, Dr. Hersch Andor ideg-orvos az encephalitisről tart előadást.

— A Simay-fürdő, a közönség óhaját teljesítendő, a népszerű 10 napos olcsó fürdő-akcióját március 21. és 30-a között újra megrendezi, azzal a különbséggel, hogy a fürdő-szelvény előmutatása nem szükséges.

OLVASSA
és **CSODÁLKOZZÉK!**

lelőrt **195** ad most

SZENTGYÖRGYI

VALÓDI FRANCIA DIVATSZÖVETET
MINDEN SZINBEN (130—140 cm. széles)

**KOMPLÉRA,
KOSZTÚMRE,
RUHARA**

vegyen Ön is belőle, mert ezt a rendkívül előnyösen beszerzett tétel árut, napok alatt el fogják kapkodni.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás vagy keresztifajás okozza, az enyhe és igen kellemes, természetes Ferenc József keserűviz mindgi puha, könnyű székürülést és kilégítő emésztést szerez.

— A rovinei és pecicai Ipartestület vasárnap délután tartotta az Iparos Kulturházhaz tisztújító közgyűlését. Cenadan Demeter elnöki megnyitója, a jegyzőkönyv felolvasása, az 1934. évi zárszámadások előterjesztése után a közgyűlés az 1935. évi költségvetést állapította meg. Az építkezéssről szóló jelentés után a következő tisztikar lett megválasztva: Elnök: Cenadan Demeter. Választmány: Gergely Lajos kalaposmester, Galla Antal, Ordódi István, Lacsan János, Stiop Győző asztalosok, Babushor János órásmester, Ordódi András, Gerán Illés szabómesterek, Igrisan Demeter, Izgherean Emánuel lakatos, Dragos Péter kovács, Siklován György cipész. Ellenőrök: Ekkel György, Russu Efrem, Zvér Pál, Vendéglői ellenőrök: Crucean István, Bus Vilmos. Könyvtáros: Kiss István. A gyűlésen résztvett Aradról Coroban István, a kisiparosok szindikátusának elnöke, aki a február 25-i országos nagygyűlésről tartott beszámolólt.

Modern háló- és ebédlő-butorokat

a legjobb kivitelben kedvező áron vásárolhat:

BUTORUZLET Str. Brancovioi 1. 1165
(v. Földes-palota)

Butoruztem: C. Saguna 184. Csatlós.

— A Banca Ilescu által eladott sorsjegyek közül a 7-ik sorsjáték I-ső osztályu huzásán az alábbi számu sorsjegyek nyertek: Osztálysorsjegyek: 500.000 lej. No. 37668. — 200.000 lej. No. 38667. — 50.000 lej. No. 36743. — 20.000 lej. No. 43112, 57892. — 10.000 lej. No. 54315. — 4.000 lej. No. 8993, 10496, 15529, 15530, 16399, 25105, 25138, 27166, 40421, 49501, 62039, 62055, 62064. — 1555 lejt nyertek: 672, 686, 772, 786, 3472, 3486, 8972, 8986, 10486, 10972, 10986, 11286, 15472, 15486, 15572, 15586, 16372, 16386, 20472, 20486, 21872, 21886, 22786, 24572, 24586, 24672, 25072, 25086, 25172, 25186, 27172, 27186, 27272, 28072, 31672, 31686, 34272, 34286, 36772, 38686, 40472, 40486, 43072, 43086, 43172, 43186, 46986, 49572, 49586, 55372, 55386, 55472, 55486, 56972, 57872, 57886, 57972, 62072, 62086, 64972, 67772, 67786-os számu sorsjegyek. Melléksorsjegyek: 2.000 lej. No. 124224, 153143, 153276, 155503, 155524, 155847, 160414, 161437. — 800 lejt nyert mindazon sorsjegy, mely 144-, 167-, 190-, 265- és 987-el végződtek.

Megnyilt a renovált timisoarai Capitol-mozi

A hatóságok elismerésüket fejezték ki az aradi Steiner-cégnek

Ünnepélyes megnyitó volt szombaton Timisoarán, ahol a hatóságok jelenlétében az újonnan renovált Capitol-mozit újból megnyitották a közönségnek. A munkálatokat az aradi Steiner József cég végezte, amely már a mozi felépítése idején figyelemztette a timisoarai városvezetőséget, hogy a tető faszerkezet nem olyan tartós, mint a cég által ajánlott vasszerkezet. A város azonban budgetaris okoknál fogva a faszerkezet felállítását rendelte el, a következmények azután az aradi céget igazolták. Bár a szakértői vélemények leszögezték, hogy a Steiner-cég nem volt felelős a balesetért, az aradi vállalat mégis magára vállalta az újjáépítési költségek egyrészét és nyomban megkezdte a munkálatokat.

A szigorú tél dacára a renoválás szépen haladt előre, úgy hogy az elmúlt héten befejeződött a munka. Az ország legnagyobb mozgósínháza újból megnyitható. A város képviselői az átvétel alkalmával tüzetesen megvizsgálták a munkálatokat, amelyet minden tekintetben megfelelőnek tartottak és elismeréssel nyilatkoztak az aradi cég precíz, gyors és szakszerű munkájáról. Szombaton délután három órakor pedig zsufolt házak mellett ismét megkezdte működését a Capitol mozi.

— A nagy nyeremények özöne az Ilescu-bankháznál. A korábbi huzások után közölt nagy nyeremények sorozata méltóan folytatódott a f. hó 15-én megtartott huzás alkalmával és az Ilescu-bankház ismét abban a kellemes helyzetben van, hogy szerencsés vevőit ismét a három nagy nyeremény közül a két nagyobb nyereménnyel örvendeztette meg. Kik az 500.000 lejes nyeremény nyertesei? Egy timisoarai pék, egy hunedoaramegyei munkás, egy székelyföldi kereskedő és egy cernauti-i kiskereskedő. A 200.000 lejes nyereményt egy satu-marel ügyvéd és az ugyancsak ottani „Someseni” faüzem tisztviselője nyerték. Amikor az ügyvéd a nyereménnyel telefonon értesült, azt mondta: „Na, ez a legistább per, a melyből én is pénzt látok” és az ügyvédnek igaz is van. Nagyobb összegeket nyertek a cluj-i elektromos művek tisztviselői és e sok nyereményből a közönség is meggyőződhetett az Ilescu-bankház óriási szerencséséről. A nyertesek a társadalom legváltozatosabb rétegeiből kerülnek ki az ország minden részéből. Ez alkalommal az elmúlt sorsjáték csupán egy esetét említi meg, amikor egy újságáros valósággal a szálától vonva el a falatot, vásárolt egy negyedes sorsjegyet és azt megajította egész végig és ime a 4-ik osztályon 70.000 lejt nyert. Képzeltető az újságáros boldogsága, amikor a nyereménnyel értesült. Háztulajdonos lett belőle! Mintha az Ilescu-bankház megegyezést kötött volna a szerencsével, amely az Osztálysorsjáték kezdeténél következetesen kiséri kitartó játékosait. Bizonyos az, hogy az erdélyiek és bánátiak nem panaszkodhatnak a nyeremény hiánya miatt és ez a tény nemcsak a szerencsének köszönhető, hanem úgy a cluj-i Kereskedelmi Hitelintézet, mint az Ilescu-bankház példás szervezésének is.

— A rovinei és pecicai Izraelita hitközség tisztújító közgyűlése. A rovinei és pecicai izraelita hitközség vasárnap délelőtti 10 órakor tartotta tisztújító közgyűlését. Több programponnt elintézése után a következő tisztikart választották meg: Elnök: Kuliner Dániel terménykereskedő. Alelnök: Friedmann Ferenc. Előjárók: Reiner Adolf, Kuliner Mór, Strasser Károly, dr. Friedmann József. Gondnok: Zeissler Hermann. Erdős Gyula. Pénztárnok: Gralitzer Ferdinánd. Ellenőr: id. Roth Márton. Jegyző: Fuchs Soma. Választmány: id. Roth Márton, Kuliner Gyula, Messer József, Schlesinger Ferenc, Eliás Andor, Berkovits Bernát. Az új vezetőség megválasztásával a hosszabb idő óta fennálló ellentétek elsimultak. A helyre állott béke és a megértés eredményeként mintegy 30.000 lej adakozás történt a tanácssterem javítási munkálataira.

A vese, hólyag, epe és gyomorbetegségek legbiztosabb gyógyszere a paptamási „Lithynia” ásványviz

Gyógyít. Údit.

Kapható mindenütt.

Főlerakat:

Kardos Miklós utóda

Arad, Str. Eminescu 16. Tel. 686. 411

Március 24-én, vasárnap délután a Városi Színházban

Szömörkényi Magda és Vas Boriska

táncestélye

LEGUJABB

Japán Franciaországot teszi felelőssé a német lépésekért

Hatalmas arányú légvédelmi hadgyakorlat lesz kedden Berlin felett

Prágából jelentik: A cseh sajtó nagy eseményként tünteti fel a német kormány elhatározását, de egyelőre tartózkodik a komolyabb állásfoglalástól.

Részletesen foglalkozik a berlini elhatározással a japán sajtó is. Hivatalos állásfoglalásról még nincs szó, de valószínű, hogy Japán is hajlandó lesz résztvenni a kölcsönös megnevezés aláíró hatalmak értekezletén, ha ezt majd annakidején kívánatosnak tartják. Az egyik nagyobb japán lap részben a békeszerződést teszi felelőssé a történelemért, másrészt pedig Franciaországot, mert a legutóbbi időkben folytatta Németország ellen a bekerítés politikáját.

- A Corriera della Sera prágai híradás alapján úgy tudja, hogy

a kisantant rendkívüli értekezletre ül össze, vagy Prágában, vagy Bucarestben.

Párisi híradás alapján közli a római Italia Fascista, hogy a kisantant-államok párisi követei tegnap megjelentek Laval külügyminiszternél, akivel egyórás tárgyalást folytattak. Fländin kihallgatásán fogadta Theunis belga miniszterelnököt, aki jelenleg Párisban tartózkodik. Hír szerint

Franciaország, Anglia és Belgium közös akcióban állapodott meg, amelyre már legközelebb sor kerül.

Az olasz lap úgy tudja, hogy a közös akcióról hétfőn délben hivatalos jelentést adtak ki.

Párisból jelentik: Herriot Tourcoingban nagy beszédet tartott, amelynek során a következőket mondotta:

- A kormánynak nem szabad elveszítene hidegvérét. Szovjetország 600 ezerrel 940 ezerre emelte fel békelétszámú hadseregét. Svájc és Anglia szorgalmasan dolgoznak a nemzetvédelem kiépítésén. A béke biztosításához több kell, mint egyszerű nyilatkozat. Komoly munka szükséges. Franciaország nem akar egyebet, mint biztonságot. Németország lépése váratlanul érte az egész világot. Erre a lépésre rövidesen megadjuk a választ, szövetségeseinkkel együtt!

A News Chronicle értesülése szerint a német fővárosban kedden hatalmas arányú légvédelmi hadgyakorlatot tartanak. A hadgyakorlatok délelőtt 10 órakor kezdődnek és az éjféli óráig tartanak és ez idő alatt Berlint a legszigorúbb ostromállapot alá helyezik. Délelőtt 9-től délután 3-ig minden üzletet és hivatalt be kell zárni, sőt ebben az időben még a kapukat sem nyithatják ki. A hadgyakorlatok ideje alatt szigorúan tilos az ablakokból az uccára kinézni és az uccákon senki sem tartózkodhat. Aki ezeket a tilalmakat megszegi és az ablakon keresztül figyeli a hadgyakorlatot, azt azonnal letartóztatják. A hadgyakorlatokat Göring légügyi miniszter vezeti és a feltevés az lesz, hogy a támadó raj Oroszország felől érkezik Berlin fölé és ezt kell visszaverni.

A német Kyffhauser szövetség Hitlerhez táviratot intézett, melynek szövege a következő:

- A régi harctéri bajtársak örömmel és lelkesedéssel üdvözlik abban a történelmi órában, amikor visszaállította a nemzet becsületét. A szövetségbe tömörült három millió katona együttérző a vezérrel. Tudjuk, mit jelent a háború. Egyek vagyunk abban a békeakarásban és abban a bizalmunkban, hogy csak a német igazság lehet az igazi béke legerősebb alapja.

A Press Associated értesülése szerint az angol külügyminiszter a délelőtti minisztertanács után egy Berlinhez intézendő jegyzék szövegét fogalmazta meg. Corbin francia nagykövet az elmúlt éjjel Párisból visszaérkezett Londonba. A pályaudvaron várakozó újságíróknak kijelentette, hogy nem hozott magával Angliához intézendő francia jegyzéket.

A moszkvai Izvestia megállapítja, hogy a németországi általános védkötelezettség bevezetése a békeszerződéssel való teljes szakítást jelenti. Felhívja a lap a nagyhatalmakat, hogy haladéktalanul lépjenek fel Németország ellen. A Vörös Csillag szerint a német hadsereg felállítását nemcsak nyugat, hanem kelet Európában is veszélyezteti a békét.

Az olasz kormánykörökben teljesen nyugodtan itélik meg a német kormány elhatározását. Nem akarják drámai módon felfogni a helyzetet és az eseményeket inkább barátságosan tárgyalják. Hangsúlyozzák, hogy

a francia-olasz megállapodás értelmében meg fogják tárgyalni a német lépést, de ...in-

Teljesen átalakult az aradi Gyermekbarátok Egyesületének elnöksége

A humanitárius irányú társadalmi egyesület, vasárnapi nagy választmányi ülésén az erdei iskola kibővítésével és az uccán kolduló gyermekek ügyével foglalkozott. — Ursu János dr. elfoglaltsága miatt lemondott az elnöki tisztségről és Mateescu István vezérigazgatót választották elnökké

Vasárnap délelőtt a városháza tanácstermében nagy érdeklődés mellett tartotta meg gyűlését az aradi Gyermekbarátok Egyesületének nagy választmánya, amelyen a népiéleti és munkaiügyi bizottság vezetői és az orvosi kar több ismert tagja is megjelent. Az ülést Mateescu István, az aradi villanygyár vezérigazgatója, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke nyitotta meg, aki sajnálattal közölte, hogy Ursu János dr. polgármester nagymérvű hivatali elfoglaltsága miatt nem vállalhatja tovább az egyesület elnöki tisztségét. Rozvan Titus, az egyesület titkára megleghangú felszólalásában méltatta Ursu dr. érdemeit, majd utódjául Mateescu Istvánt ajánlotta, aki mint a Rotary-Társaság vezetője is számtalanszor dokumentálta rendkívüli meleg érdeklődését az összes fontosabb társadalmi mozgalmak iránt és szíves-lelkesen támogatja azokat. A választmány általános lelkesedéssel elnökké választotta Mateescut, az alelnöki tisztséget pedig Vulpes József munkakamarai kormánybiztossal töltötte be. A választmány az egyesület főtitkárává Rozvan Titus, Astra-gyári főtitkárát, titkárokká pedig Voiteanu Ioan polgármesteri titkárt és Donáth Pált, az Aradmegyei Tanképzőtár tisztségviselőjét választotta, továbbá kiegészítette a választmányt George Ioan, Rác Sándor dr., Trailescu Ionel dr., Vostinar György egyesületi tagokkal. Az erdei iskola igazgatójaul Spineantiu Jenő iskolaigazgatót, adminisztrátorrá pedig Szántó Péter ny. tanárt választotta. A patronázi tisztségeket a Munkakamara és Rotary Klub vállalták, de több mint bizonyos, hogy Aradváros vezetősége is védnökként fog résztvenni az egyesület nagy emberbaráti munkájában.

Weil József főmérnök, a kitűnő aradi műépítész bemutatta az ülésen a Munkakamara 100

den erőteljesebb megtorlást valószínűtlennek tartanak

Hangoztatják, hogy Olaszország mindig a német egyenjogúsítás mellett volt és a szombati német deklarációban a régi elv igazolását látják. Valószínűnek tartják, hogy az ügyben hamarosan összehívják Rómában a fascista nagytanácsot és ezen fogja Mussolini bejelenteni a megteendő lépéseket.

Az Oeuvre feltűnő fejtegetés keretében foglalkozik Laval francia külügyminiszter moszkvai látogatásának tervével, amelynek a német lépés rendkívüli jelentőséget kölcsönzött. A lap azt írja, hogy a moszkvai látogatás során francia—cseh—orosz katonai szerződést írnak alá.

Rosenberg Alfréd „A német becsület helyreállítása” címmel nagyobb cikket közöl a Völkische Beobachterben. A cikk többek között a következőket mondja:

— A német kormány kiáltványa mindent magában foglal, amit Németország a világ minden kitékijára előre válaszolhat. Félretekintve a válaszszolgálnak ezek az adatok a francia lapoknak azon törekvéseivel szemben is, hogy nem csupán a legutóbbi 15, hanem a legutóbbi 150 év történelmét az ellenkezőjére csavarják ki. A Vezér ezzel a magatartással szemben, amely nem egyéb, mint Poincaré és Clemenceau módszereinek megismétlése, olyan elhatározásra jutott, amely a német nép egyenjogúságának gyakorlati megvalósulását vezeti be és március 16-ika a német szuverénitás kihirdetését hozta meg. Ebben a komoly órában még zártabbban, mint eddig az egész Németország Hitler mellé áll.

ezer lejes alapítványából építendő új erdei iskola tervrajzát, amelyet elfogadtak és legközelebb megkezdik az iskola felépítését a multban megnyitott iskola mellett. Azt is elhatározta a választmány, hogy a taggyűlést erőteljesen folytatja.

Popescu Petru aradi állami munkaiügyi főfelügyelő bejelentette, hogy tekintettel az egyesület nagy emberbaráti céljaira, felterjesztést intézett a munkaiügyi minisztériumba, aziránt, hogy 100 ezer lejes segélyt utaljon ki az egyesületnek, különösen az erdei iskola kibővítése céljából. A munkaiügyi főfelügyelő örömmel közölte, hogy a minisztérium egyelőre 20—30 ezer lejes segélyt helyezett kilátásba. A választmány köszönettel vette tudomásul a bejelentést.

Nagy érdeklődést keltett Cucu Vazul dr. városi főorvosnak az uccán kolduló gyermekek támogatására vonatkozó felszólalása.

— Célszerű volna, ha az egyesület pártfogásába venné ezeket a szerencsétlen, szegény gyermekeket, akik anélkül nőnek fel, hogy éreznék a családi élet melegét, már pedig a társadalomnak ők is csak úgy válhatnak hasznos tagjaivá, ha emberhez méltó nevelésben részesülnek — fejezte be a főorvos.

Radu Cornel dr. orvos helyeselte Cucu dr. interpellációját és azt hangoztatta, hogy az uccán kolduló, vagy elhagyott, de jobb sorsra érdemes gyermekeket rendes családoknál kellene elhelyezni.

— Kétségtelen, hogy ez a kérdés is rendkívül fontos — válaszolta Mateescu elnök — de ez a probléma egyelőre a Gyermekbarát Egyesület hatáskörén kívül áll, mert legelső sorban a nyári iskolák kérdését kell teljesen megoldani és csak azután térhetünk át más nagyjelentőségű gyermek-támogatási akcióra. A választmány helyesléssel vette tudomásul Mateescu elnök választását.

SPORT KÖZLÖNY

Meglepetésmentes forduló a nemzeti bajnokságban

Mindenütt a házigazdák győztek, csak Aradon győzte le a Chinezul az AMEFA-t

A nemzeti bajnokságban, miután a CFR és Unirea-Tricolor szombaton meccseltek, vasárnap 5 meccset bonvolítottak le és pedig Bucurestiben, Clujon, Timisoarán, Aradon és Oradeán és az aradon kívül, valamennyi mérkőzésen az otthoni csapatok győztek. A Gloria, Romania és Crisana nagyarányu vereségeket szenvedtek, a Juventus csak minimálisan veszített, a Chinezul is csak küzdelem után szerezte meg Aradon a pontokat. A bajnoki táblázat az első teljes forduló után a következőképpen alakult:

1. Ripensia	13	9	2	2	41	22	20
2. Chinezul	13	8	2	3	40	30	18
3. Universitatea	12	8	—	4	19	12	16
4. CAO	12	7	1	4	26	15	15
5. Romania	13	6	3	4	19	18	15
6. Venus	12	7	—	5	32	23	14
7. Crisana	13	6	1	6	29	31	13
8. Gloria	14	4	3	7	24	43	11
9. CFR	13	5	—	8	21	27	10
10. Juventus	12	3	2	7	15	24	8
11. Unirea-Tricolor	13	2	4	7	25	30	8
12. AMEFA	12	2	—	10	15	31	4

Alábbi beszámolót adjuk a meccsről:

Chinezul—AMEFA 3:1 (2:1). Az aradi csapat nem startolt esélytelenül a kitünő Chinezul ellen, de a csatársor nem tudott arra a színvonalra emelkedni, amelyen a Chinezul hasonló formációja mozgott és miután a Chinezul halvesora is felülmulta az aradi fedezet-sort, a timisoaraiak győzelmét reálisnak kell elismerni.

Morar Teofil dr. sipjéle a következő összetételben álltak fel a csapatok: Chinezul: Bulgakoff—Hetzer, Kohl—Nagy, Zelenák I. Demetrovici—Szilárd, Zelenák II., Glasz, Török, Grün. — AMEFA: Bugarin—Gömöri, Csajka—Szabó Béla, Szaniszló II., Tóth—Cucula, Dvorzsák, Szaniszló I., Kovács, Gerold.

Glasz kapja és cselezés után közelről a balsarokba küldi a labdát (1:1).

A 27. percben Zelenák I. kiteszi öccsét az összekötő megtéveszti Bugarint, aki jobbra helyezkedik, mialatt

Zelenák II. a labdát a kapu baloldalán behelyezi (2:0).

Három perc múlva Demetrovici hendszel, a szabadrugást jobboldalról Szaniszló II. iveli és

Szaniszló I. nagyszerű fejessel küldi Bulgakoffi hálójaiba az AMEFA egyetlen gólját (2:1).

Szünet után eredménytelen kettős korner a Chinezul kapuja előtt, Szaniszló I. egyéni játék utáni lövését pedig Bulgakoff parirozza. Ujabb kiaknázatlan AMEFA korner után, a 19. percben Glasz és Zelenák II. startolnak egy

labdára és mlközben Gömöri tétováz, Bugarin sem hagyja el a kaput. Glasz lövi a labdát amely Zelenák lábáról megy hálóba (3:1). Szaniszló II. helyet cserél Dvorzsákkal, de a Chinezul védelme is feljavul és az eredmény nem változik.

A győztes csapat védelmében Bugalkoff a legjobb, a háttvédek szürkék, de hasznosak. A halvesor a csapat legjobb része, mindhármán kitünően játszottak, de mégis Demetrovici, mintha egy árnyalattal jobb volna társainál. A csatársor igen szépen kombinál, a két gyors szélső és Glasz a legjobb értékei a kvintettnek. Az AMEFA védelmében Bugarin bizonytalannabb volt a szokottnál, a háttvédek közül Csajka volt jobb, míg a halvesorban Szaniszló II. és Tóth emelkedtek ki. A csatársorban Szaniszló I. úgy állt, mint oázis a pusztában: megértő partnerek híján, nem tudott eredményesebb lenni. Morár Teofil dr. a töle megszokott eréllyel és körültekintéssel vezette a mérkőzést.

Vasárnap délután a Gloria-pályán gyülekező közönség körében 3 óra tájban olyan hírek terjedtek el, hogy Szaniszló II. Zoltánt, az AMEFA kitünő fedezetjátékosát (akinek első aradi mérkőzése elé a közönség nagy várakozással tekintett) letartóztatták és a kvesturára kísérték.

A mérkőzést négy órakor kellett volna kezdeni, de a kitűzött időben még nem jelentek meg a pályán a csapatok és így a közönség érthető izgalommal és türelmetlenül várta a további fejleményeket.

Az aradi rendörkvesturához vasárnap valóban érkezett a cluji hadkiegészítőből egy távirati értesítés, amely szerint Szaniszló Zoltánt állítsák elő a cluji Cerc-hez, amelynek következményeképpen Szaniszlót a rendörkvesturára kísérték. Az AMEFA-nak a pályán lévő vezetősége azonban érintkezést keresett Bejan Romulus dr.-ral, a népszerű aradi rendörkvestorral és a játékosnak a mérkőzés idejére való szabadlábra helyezését kérte, azzal, hogy a meccs után jelentkeznek a kvesturán, hogy a cluji hadkiegészítőhöz szállítsák. Bejan Romulus dr. készséggel állt az AMEFA vezetői rendelkezésére és Szaniszló Zoltánt ideiglenesen szabadlábra engedte, miután a klub vezetősége garanciát nyújtott arra nézve, hogy Szaniszló a mérkőzés után jelentkezik.

A sporttelepen egybegyűlt hatalmas közönség körében hamarosan elterjedt Bejan dr. rendörkvestor sportbarát gesztusa. A mérkőzés megkezdődött, amelyen Szaniszló II. is résztvett. Röviddel a mérkőzés kezdete után Bejan Romulus dr. is megjelent a tribünön, hogy végignézze az élvezetes küzdelmet, amikor a tribünre érkezett, a nagyszámu közönség spontán lelkesedésében megéltjezte az aradi rendörtség vezetőjét. Bejan dr. ezzel a gesztusával ismételt tanujelét adta annak, hogy mindenkor és mindenben az aradi közönség rendelkezésére áll és előzékeny eljárása az iránta megnyilvánuló szimpátiát igazolta.

Az ügyvel kapcsolatosan munkatársunk felkereste dr. Bejan Romulust, aki Szaniszló II. nagy port felvert ügyében a következőket mondotta:

— Vasárnap távirati értesítést kaptunk a cluji katonai hatóságoktól, hogy Szaniszló Zoltánt, rendezetlen katonai ügye következtében állítsuk elő Clujra. A távirat vétele után a rendörtség egyik komiszárja a futballistáért indult, aki történetesen akkor már a pályán volt. A játékost előállítottuk, később azonban, mint ismeretes, végigjátszotta a mérkőzést és csak ezután vitték Clujra. Ennyit mondhatok csupán Szaniszló Zoltán ügyéről.

CAO—Gloria 7:1 (3:1). A CAO csatársora ezuttal ismét brillirozott és ontotta a gólokat a mezőnyben, nem sokkal rosszabb, de a kapu előtt teljesen bizonytalan Gloria kapujába Bodola vezetőgólját Mercea egyenliti, de Bodola és Spielmann már szünet előtt kétféle előnyt biztosítanak. Helycsere után előbb Juhász, majd Kocsis, Spielmann, végül Bodola lövik a CAO góljait. A győztes csapatban a támadósor óriási formában van, a legjobbjai Bodola és Kovács, a halvesorban Juliász és Feuerstein játszottak jól. A Glóriában a kapott gólok ellenére, Sabau volt jó, kivüle Husztk és Faur játszottak kielégítően. Biró: dr. Tunca.

Venus—Crisana 5:2 (3:1). A Venus megérdemelten győz, de a Crisana is sokat támadott. Petea Valcov vezetőgólját Stetz egyenliti, de Eisenbeisser (11-esből) és Motoroi góljaival a Venus forduló előnnyel. A második félidőben Matei góloz, de ezután a Venus jön fel és Volodea Valcov két góljával bebiztosította a győzelmet. Biró: Tica Iliescu.

Ripensia—Romania 5:1 (3:1). A Romania, mely az elmúlt héten a Chinezult legyőzte, nagy csalódást keltett Timisoarán. A Ripensia végig nagy fölényben játszott és tetszés szerint győzött. Bindea, Schwarz és Dobai szerzik a Ripensia gólját, amelyre Pop gólja a válasz. Helycsere után Ciolac lö ujjabb két gólt. Biró: Ceureanu.

Universitatea—Juventus 2:1 (1:1). A szerencsésebb csapat nyerte meg a mérkőzést. Az első félidőben egyenrangú a játék. Tabac vezetőgólját Melichor egészen váratlan lövés-sel egyenliti. Szünet után Neacsu hendsze miatti 11-esből Gain szerezte meg a győztes gólt. Biró: Pálfi Gyula, aki kitünően vezette a meccset.

Külföldi sporthirek

Prága: Csehország—Svájc 3:1 (2:0). Európakupa-mérkőzés, amely szép küzdelem után a csehek győzelmét hozta. A csehek góljait Nejedly (2) és Horak, a sváciakét Bösch lötte.

Páris: Németország—Franciaország 3:1 (1:0). A németek góljait Lehner (2) és Kobiorski, a franciák gólját Duhart szerezte.

New York: Carnera volt nehézsúlyú világbajnok legyőzte Ray Impelletiere néger boxolót a 9-ik menetben technikai k.o.-val.

London: Az angol kupa középdöntőjében az első osztályu Sheffield Wednesday 3:0 arányban legyőzte a másodosztályu Burnleyt, a másik középdöntő pedig 1:1 arányban döntetlenül végződött a W. Bromwich Albion és a másodklassis Belton Wanderers között.

Düsseldorf: Sietas, a kiváló német mellúszó, az egyik olimpiai próbaversenyen megjavította a francia Cartonnet 2 perc 42.6 másodperces 200 méteres világrekordját. Az új világrekord 2 perc 42.4 mp.

Los Angeles: J. R. Gilhula, amerikai úszóvilágrekorder, 4 perc 48.3 mp.-re javította meg saját 4 perc 48.6 mp.-es világrekordját a 440 yardon.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvénytudó legyző hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelőség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordítóirodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanád Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutánvos díjazás mellett Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig, d. u. 3—7-ig

Használja ki az utolsó kedvező alkalmat és utazzon Falesztinába a Makkabiádra!

Szenzációs olesó csoportutazás a S. M. R. március 23-án induló „DÁCIA” hajóján. Hajójegyárak teljes élelmezéssel, Constanza—Haifa és vissza Haifa—Constanza

I. osztály 10.200 Lei

II. osztály 7.800 Lei

III. osztály 4.400 Lei.

Jelentkezések, információk a S. M. R. képviselőténél:

Künstler utazási és vizum-iroda Arad,
Bul. Reg. Maria 24.

Csak a Soimi-CFR R. A. győzött — négy meccs döntetlen a kerületi bajnokságban

Az élcsoportban az alsóbb régiókban változatlan a sorrend

Az aradi kerületi elsőosztályú bajnokságban vasárnap teljes bajnoki forduló bonyolították le a csapatok és a meccsek legtöbbje meglepetésszerű döntetlent hozott, csupán a Soiminak sikerült a Juventust (öngóllal) legyőznie. A vasárnapi forduló után a bajnoki táblázat így fest:

1. SGA	12	8	4	—	45	12	20
2. Intelegerea	12	7	3	2	27	19	17
3. Transilvania	12	6	3	3	31	21	15
4. Olimpia-PTT	11	5	3	3	28	24	13
5. Tricolor	12	3	6	3	15	15	12
6. Soimi-CFR R. A.	11	5	1	5	23	19	11
7. Hakoah	12	4	3	5	29	28	11
8. Unirea	11	4	2	5	21	25	10
9. Sparta	11	1	2	8	17	47	4
10. Juventus	12	1	1	10	10	36	3

Beszámolónk a következő:

SGA—Unirea 2:2 (1:0). A két csapat találkozása igen nivótlan sportot hozott. A favorit SGA nem játszott meggyőzően, de az Unirea is csak lelkesedést tudott felmutatni. Metz vezetőgólját Sirkó III. egyenlítő szünet után. Fritz lövi az SGA újabb vezetőgólját, melvet szabadrugásból ismét Sirkó III. egyenlítő. Biró Ipsilanti.

Hakoah—Tricolor 0:0. A Hakoah 5 tartalékkal állt fel és ennek ellenére egyenrangú ellenfele volt a jóképességű Tricolornak. Az első féldőben a Hakoah játszik szíjjel hátban, a másodikban a Tricolor és ennek megfelelően alakul ki a fölény, amely azonban mindkét részről meddő. Biró Darázs.

Olimpia-PTT—Intelegerea 2:2 (1:1). Az Intelegerea és Olimpia-PTT szép küzdelem után osztoztak a pontokon. Mihók vezetőgólját még szünet előtt Bandur egyenlítő, majd Mihók újabb gólját Merkli egalizálja. Az Olim-

pia Mihók, az Intelegerea Horváth révén ér el egy-egy érvénytelen gólt. Biró Péciffer.

Transilvania—Sparta 4:4 (2:0). A Transilvania könnyelműen kiengedte a játékot a kezéből és így csak szerencsével tudta az egyik pontot megmenteni. Csiszár és Nicoara lövik az első féldő góljait, majd szünet után Simonsics szépít, de Illin góljaival már 4:1-re vezet a Transilvania, amikor Borai, Simonsics és Bugarin góljaival a Sparta egyenlítő. Biró Muntean.

Soimi-CFR R. A.—Juventus 3:2 (0:2). Az első féldőben a Juventus a jobb és ennek megfelelően kétfólos előnyre tesz szert Béke és Zelenák révén. Szünet után Negrea és Tisza kiegyenlítik a Juventus előnyét és Jakab II. öngóllja a Soimi-CFR R. A. győzelmét jelenti. Biró Morócz.

O Szövetségi díjmérkőzések. Gloria—SGA 9:1 (4:0). Hakoah—Transilvania 1:0 (1:0). AMEFA—Banatul 5:2 (2:1). Tricolor—Intelegerea 5:0 (2:0). Soimi-CFR R. A.—Juventus 1:1 (1:0). CAA—Olimpia-PTT 3:2 (2:0).

O Belföldi barátságos mérkőzések. Resita: UDR—Soc. Sp. Muncitori Lugoi 2:2. — Timisoara: CAT—Galvani 4:0. Jiul AC—CFR Simeria 3:1.

O Belföldi bajnoki meccsek. Timisoara: ILSA—RGMT 4:1. — Brasov: ACFR—Brasovia 6:1. — Bucuresti: Makkabbi—Elpis 2:1. — Baia Mare: Phoenix—CFR Oradea 4:1. — Ploesti: Sportul Studentesc—Prahova 1:0. — Nemzeti bajnoki B) ligabeli eredmények. Timisoara: Banatul—Freidorf 1:0. Electrica—ZsSE 1:1. Politechnica—Unirea 2:0. Kadima—Rapid 1:0. Hertha—Fratelia 3:2. kerületi bajnokiak. — Sibiu: HTV—Makkabbi (Cernauti) 4:1. Román kupamérkőzés.

Oláh (AMEFA) a ciclocros-bajnok

A Meteor kerékpár klub rendezett vasárnap ciclocros versenyt a rendes utszakaszoknál jóval hosszabb terepen. Oláh itt is bizonyította kitűnő kondícióját és kitartását, úgy, hogy jó képviselője lesz Arad kerékpársportjának a jövő heti országos bajnokságon.

A Gloria-pálya előtti célba Oláh fut elsőnek 19 kilométer, 56 perc 50 mp. idővel, majd pedig sorrendben Burján, Vladut és Post.

Az eredmény a következő: 1. Oláh Károly (AMEFA) 56 perc 50 mp. 2. Burján József 57.30. 3. Vladut László (Meteor) 59 perc. 4. Roth Lajos (Meteor) 1 óra 2 perc. 5. Post Mihály (Meteor), 9 induló.

Az 1934—35. évi ciclocros-szezon' ezzel a versennyel lezáruls a pontozó verseny is véget ért: 25 ponttal első lett Oláh Károly, 22 pontot szerzett a fiatal Vladut, Pardy János 12 p., Egressy és Róth 10—10 pontot értek el.

A Ferencváros veresége a magyar profiligá meglepése

Budapestről jelentik: A magyar profiligá vasárnapi teljes fordulóját hatalmas meglepéssel szolgált: a Budai „11” rávert a Fradira. A másik két nagycsapat: a Hungária és az Ujpest könnyen győztek a Somogy, illetve Kispest ellen, a Soroksár az Attilát, a Szeged FC a Phöbus, a III. ker. FC pedig a Bocskait verte. Beszámolónk a következő:

Hungária—Somogy 6:2 (2:0). A Hungária csapatában Müller mutatkozott be — előnyösen. A gólokat Müller (2), Cseh (2), Turai és Faludi (öngól) lőtték, illetve a Somogy részéről Murai és Berecz voltak eredményesek.

Budai „11”—Ferencváros 1:0 (1:0). A budai csapat hatalmas küzdelemben győzte le a Ferencvárost. A mérkőzést eldöntő gólt Hadrévi szerezte. A játék nagyrésztében a Budai „11” 10 emberrel védekezett.

Ujpest—Kispest 4:0 (2:0). Az Ujpest simán győzte le ellenfelét, amely nem tudott meggyőző játékot produkálni. A gólokon Vincze (2), Auer és Balogh osztozkodtak.

Soroksár—Attila 3:1 (1:0). Az Attila jó kezdés után visszacsúszott. A gólokat Magyar II.

(2) és Kelemen, illetve Szegő (11-esből) szereztek.

III. Ker. FC—Bocskai 2:0 (1:0). A jobb csatársorral rendelkező kerületiek győztek. Vágó (öngól) és Skvarek szereztek a gólokat.

Szeged FC—Phöbus 1:0 (0:0). Egyenlő erők küzdelme, amelyből a szerencsésebb szegediek kerültek ki győztesként Korányi II. góljával.

A bajnoki sorrend az alábbi:

1. Ujpest	45:11	24 pont
2. Hungária	51:20	23 „
3. Ferencváros	46:25	21 „
4. Szeged FC	30:31	17 „
5. Kispest	26:34	15 „
6. Soroksár	24:33	14 „
7. Budai „11”	27:26	13 „
8. Phöbus	33:33	13 „
9. Attila	20:38	13 „
10. Bocskai	28:29	12 „
11. III. ker. FC	21:27	12 „
12. Somogy	16:60	3 „

GRAND HOTEL IMPERIAL

NAGYSZÁLLOKA BUDAPEST.

Egy perc a Keleti pályaudvartól.
A magyar főváros legújabb szálloda-épülete. :: Minden modern komforttal. :: Elsőrangú családi ház.

ÉTTEREM

Legolcsóbb árak, hosszabb tartózkodásra különleges megállapodások, teljes vagy részleges pensioval is. Igazolt előfizetőknek 20% szobaár kedvezmény!

Tizezer lejre büntettek egy aradi fogtechnikust

Az aradi törvényszék jóváhagyta a bírságot. — Elvi döntés a régi fogtechnikusi vizsgák ügyében.

Egy aradi fogtechnikus bírság-ügyét tárgyalta ma az aradi törvényszék. A technikus még 1924-ben vizsgát tett Bucarestben és ennek alapján diplomát kapott, sőt működési engedélye megjelent a Monitorul Oficialban is. Éveken át háborítatlanul dolgozott, amikor váratlanul megakadályozták ebben. 1932-ben ugyanis több parlamenti interpelláció hangzott el a fogtechnikusok ügyében és azt állították, hogy nagyszámú technikus dolgozik az országban, hamis diploma alapján. A helyzet tisztázására törvényt szavaztak meg, amely kötelezte a régi vizsgákkal rendelkező technikusokat, hogy újabb vizsgát tegyenek.

Az aradi technikus azt várta, hogy behívják a vizsgára, miután azonban ez nem történt meg, nyugodtan működött a régi diploma alapján. De nem sokáig vezethette rendelőjét, mert az egészségügyi minisztérium rendelete alapján dr. Cucu Vazul városi főorvos betiltotta a technikus további működését. Majd, amikor nem tett eleget a rendelkezésnek, tizezer lejes bírsággal sújtották az aradi fogtechnikust.

Ez ellen ügyvédje, dr. Ungár Imre utján felebezést jelentett be az aradi törvényszékhez, amely ma tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson Ungár rámutatott arra, hogy védence szabályszerű vizsgát tett és szabályszerű diplomát kapott, amelyet a miniszteri rendelet nem semmisíthet meg. Elsősorban a bírság törlesztését kérte, azonkívül bírói ítéletet, amely szerint a technikus tovább működhet, Hosszas tanácskozás után a törvényszék meghozta ítéletét, amelyben mindkét kérést elutasította. A bírság kérdésében megállapította a bíróság, hogy még csak nem is mérsékelheti annak összegét, miután a törvény 10—100 ezer lejig terjedő bírságot ír elő és a hatóságok a minimumot alkalmazták. Kimondotta a törvényszék, hogy az újabb vizsga letétele kötelező volt, amelynek annakidején eleget kellett volna tenni. Ungár dr. semmiségi panaszt jelentett be és így az ügyet legközelebb a timisoarai tábla tárgyalja.

Barátja bujtotta fel Violette Nozières-t az apagyilkosságra

A halálraítelt párisi leány szenzációs vallomása

Párisból jelentik: Violette Nozièresnek, a halálra ítélt apagyilkos párisi leánynak ügyében tegnap érdekes fordulat állott be. Mint ismeretes, az akkor alig tizenhét éves leány az elmúlt évben mérget adott be orvosság helyett szüleinek, hogy haláluk után kicsiny vagyonukat megkaparintsa. A leány, aki egyetlen gyermek volt, különböző ürügyekkel csalt ki pénzt szüleitől és barátai társaságában mulatta el a pénzt. Főleg sokat költött egy Dabin nevű joghallgató-barátjára, akivel viszonyt is folytatott. A mérgezés következtében az apa meghalt, az anya azonban felgyógyult és súlyos vallomást tett leánya ellen.

Violette Nozières, akit az esküdtbírók nemrégiben halálra ítélt, tegnap azt a meglepő vallomást tette védőügyvédje előtt, hogy a gyilkosságra barátja, Dabin bujtotta fel és a fiu adta neki a mérget is, amelyet szülei orvosságába kevert. A fiu állítólag ilyen módon akarta megszerezni a Nozièresék vagyonát, mert a leány folyton azzal kérkedett előtte, hogy szülei rendkívül gazdagok. Lehetséges, hogy a szenzációs vallomás után újabb tárgyalást rendelnek el az apagyilkos Violette Nozière ügyében.

Szeplős, pattanásos,

májtoltos, mitesszeres arcát hozassa rendbe
PILISINÉ kozmetikai szalonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Rethy-ház.)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Szigoru törvény készült a kartellek ellen

A törvényelőkészítő bizottság elé terjesztették a javaslatot — Rosszhiszeműség esetében a büntető törvényszék mond ítéletet

Országszerte nagy érdeklődéssel tárgyalják a kereskedelmi és igazságügyminiszter által készített kartell-törvény javaslatot, amelyet tegnap terjesztettek a törvényelőkészítő bizottság elé. Bucurestii tudósítás alapján alább pontosan ismertetjük a kartellek működéséről szóló törvényjavaslatot, amellyel drákói szigorúsággal akarják megtorolni a kartellekbe tömörült vállalatok indokolatlan ár-emeléseit és a legsúlyosabb esetekben a büntető-törvényszék elbírálása alá bocsájtja a törvény elleni cselekményeket.

A törvényjavaslat kartellnek nevezi és a kereskedelmi és iparügyi miniszterium ellenőrzése alá helyezi az összes olyirányu egyezményeket, társulásokat, amelyeket ipari, kereskedelmi és bányavállalatok azért kötöttek, hogy egységes eljárást kövessenek az ipari és kereskedelmi áruk gyártására, eladására, közös üzleti tevékenységre, amelyekkel az üzleti versenyt korlátozzák, vagy megnehezítik. Ugyancsak a kereskedelmi és iparügyi miniszterium ellenőrzése alá kerülnek azok az iparvállalatok is, amelyek valamely szakmában csak egyedül állanak, tehát szabadon diktálhatják az árakat; sőt akkor is, ha egyik-másik gyár ugyanazon szakmában a legtöbbet termeli az országban működő összes hasonló vállalatok között, mert ebben a helyzetében szintén ráköthet az ő árát a többi gyárra. Az ellenőrzés adminisztratív részét a kereskedelmi miniszterium állapítja meg. Előzetes miniszteri engedély nélkül semmiféle kartellszerű egyezmény nem köthető és az ilyen szerződéseket már tervezet alakjában be kell mutatni a miniszteriumnak. A kereskedelmi miniszter kizárólag olyan kartelleket engedélyez, amelyek egy fogyasztót, mint a nemzetgazdaság érdekelt egyformán védik és szolgálják. A szerződések fölött a miniszter 30 napon belül köteles dönteni.

Ugyancsak ő határozza meg a kartellekbe tömörült vállalatok eladási árát, az eladási feltételeket és az ezekre vonatkozó összes változások az ő döntésétől függenek. Errevonatkozó végzését a kérvény benyújtásától számított 20 nap alatt kell elintéznie.

Teljesen érvénytelenek a miniszteri engedély nélkül kötött nyílt, vagy burkolt kartell, egyezmények és akik ilyeneket irnak alá, azok egyetlen bíróság előtt sem érvényesíthetik jogukat, sőt a hatóság súlyos büntetést szab ki rájuk. A miniszteriumok teljesen bizalmasan kötelesek kezelni a hozzájuk benyújtott kartell-szerződéseket. Minden év április 30-ig az összes kartellek részletes jelentést küldenek fel saját és a hozzájuk tartozó vállalatok évi működéséről. A jelentés az alábbiakra vonatkozik: Termelési és eladási árak, engros és detail forgalomban. Milyen árak voltak a kartell megkötése előtt és azután a szakmában? Mennyi árucikket adott el a kartell, illetve az abban tömörült minden gyár a bel- és külföldön, külön feltüntetve a kül- és belföldi mennyiségeket. A kartell által elért termelési és eladási eredmények. Az adatok ellenőrzésére a kereskedelmi miniszterium összes vidéki szervei nagyon széles hatáskört kapnak.

Akik a törvényt megszegik, azokra az alábbi büntetéseket szabják ki: Az eladási árak maximuma. Az állami kedvezmények elvonása, kizárás a nyilvános árlejtésektől, pénzbüntetések, a szakmában a behozatali és vámilletékek leszállítása, hogy külföldi árukkal is letörhesse a hatóság a törvényt nem respektáló kartellgyárat. Egyik súlyos büntetés a gyárak üzemének beszüntetése a kormány gazdasági bizottságának hozzájárulásával. De a legmagasabb büntetés: — a büntető törvényszék ítélete, amely csak olyan esetekben alkalmazandó, mikor a kartellgyárak valamelyike rosszhiszeműen játszotta ki a törvényt.

A németországi általános védkötelezettség gazdasági előnyöket hoz Romániának

A mezőgazdasági árucikkek új exportlehetőséggel — Katasztrófális következményekkel járhatnak-e a márkára a németországi események

A szombaton kihirdetett német kiáltvány, amely az általános védkötelezettség visszaállításáról szól, természetesen gazdasági és pénzügyi körökben is nagy feltűnést keltett, mert az egy millió főnyi német hadseregnek a muníción kívül óriási mennyiségű ruházati cikkekre és mezőgazdasági termékekre is szüksége van. Köztudomású, hogy a különböző államok hadseregei számára mindig a legjobb ipar- és élelmiszeri cikkek szerzik be a vezetőket. Ez a körülmény teszi indokoltá, hogy a romániai agrár szindikátusok hatványozott érdeklődéssel kísérik a németbíróságban elrendelt ítélezéseket és azt remélik, hogy az utóbbi egy év alatt megerősödött román-német gazdasági kapcsolatokra való tekintettel újból erősen fellendül a gabona és más mezőgazdasági termékek kivitele a német piac számára. Tudvalevőleg nálunk most is több mint százezer vagon kukorica, árpa és zab fekszik, amelyeket főleg a külföldi korlátozó intézkedések következtében nem lehetett exportálni. A múlt hónapban megszakadtak a román-német új kereskedelmi szerződési tárgyalások, mert Németország vonatkozott prima valutát és devizát adni a romániai export árukért; ezenkívül pedig túlságosan védte mezőgazdasági cikkeit. Akkor azonban még szó sem volt az általános védkötelezettség bevezetéséről, senkinek sem eszébe nem jutott a német hadseregnek élelmiszeri cikkekkel való felszereléséről. A helyzet tehát most jelentősen megváltozott és a német kormány belátja, hogy egyedül belföldi mezőgazdasági termékeivel képtelen ellátni katonai szolgálataira berendelt állampolgárait, tehát kétségtelenül elfogadja Románia gazdasági feltételeit és valószínűleg újból megkezdik a kereskedelmi egyezmény megkötésére irányuló tárgyalásokat, hogy a legközelebbi hónapokban megindulhasson tőlünk a mezőgazdasági áruk exportja.

Az a kérdés is felmerült pénzügyi körökben, hogy a váratlanul kibocsájtott német kiáltványnak katasztrófális hatása lesz-e a márká árfolyamára, amely pedig a legutóbbi napokig megtartotta szilárdságát a nemzetközi viszonylatban. Zürichben legutóbb is 124.10-el, Párisban 610-el, Londonban 11.95 és féllel jegyezték. Ennek a szilárdságnak részben az az oka, hogy a német kormány drákói

intézkedéseket fogantatosított a márkacsempészet ellen és sikerült is megakadályozni a német valuta külföldre szivárgását.

Ezzel kapcsolatban a többi európai valuták árfolyamáról is megemlékezünk. A font és dollár esése megszűnt, sőt a font folyton emelkedik. Zürichben a francia frankot 20.30, a lejt hivatalosan 3.05, a magánkursusokban pedig 1.85—1.95. Bécsben 2.60, Prágában 15.45 árfolyamon jegyzik, a pengőt Svájcban a magánforgalomban 56.50, a schillinget 57.10, a csehkoronát 12.89 és fél kurzuson adják.

— Megkezdődött az aradi kereskedelmi utazók szervezkedése. Az aradi kereskedelmi utazók vasárnap délelőtt a Kereskedelmi Testület nagytermében gyűlést tartottak, amelyen Fürst Hermann elnökölt. A tömörülés feltétlen szükségességéről és a jutalékrendszerrel tanácskoztak, valamint azt a tervezetet is tárgyalták, amelyet a timisoarai utazók egyesülete dolgozott ki a főnökök és az utazók közötti jogviszony szabályozásáról. Szükségesnek mondták ki az Arad—bucuresti-i és Arad—oradeai gyorsvonatnak a forgalom szempontjából leendő praktikusabb kihasználását és ennek érdekében országos mozgalmat is indítanak. Friedmann Dezső arra kérte a timisoarai egyesület megbízottját, tolmácsolja otthon, hogy a timisoarai egyesület segítse elő azt, hogy az aradiak is bekapcsolódhassanak a jóléti mozgalmakba, többek között tegye lehetővé a 30.000 lejes életbiztosítási kötvény megszerzését is. Ezután kimondták a különböző kereskedelmi testületekkel való együttműködés szükségességét és ezzel az ülés véget ért.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj
„OLLA”
nélkül, ne végy
utánzatokat!

Angol mese — adófizetésről...

Szigorított adóbehajtások időszakát éljük, nem érdékeltlen tehát ha jellemző történetet mondunk el arról, hogy miképpen fizet adót az angol állampolgár. A londoni „Times” egyik legutóbbi számában feltűnésteltő apróhirdetés jelent meg. Az apróhirdetést a kincstári kancellár tette közzé és ebben felszólított két ismeretlen adófizetőt, hogy haladéktalanul jelentkezzenek, nevük közlése végett. Az egyik ismeretlen állampolgár ugyanis „Poppy” jelige alatt 5 fontot, a másik pedig „X” jelige alatt 250 fontot küldött a kincstárnak adótartozás fejében.

A két állampolgárt a következő indokok készítették adójuk ily rejtélyes módon való elküldésére: Vagy kevesebb jövedelmet vallottak be, mint amennyivel rendelkeztek és ezért lelkiismeretfurdalást éreztek, vagy pedig nem fizették ki teljes egészében esedékes adójukat. A pénzt nem akarták személyesen elvinni az adóhivatalba, mert restelltek, hogy állampolgári kötelezettségüket ily pontatlanul teljesítik és ezért álnév alatt, postán küldték el a kincstárnak járó összeget.

Tipikusan angol történet, tipikusan angol szereplőkkel. A kontinens egyetlen más országában sem játszódhatna le. Mint valami más csillagzatról szóló mesét olvassa az a polgár, aki csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudja kifizetni adóját és, akit az a veszély fenyeget, hogy — ha április elsejéig nem tud eleget tenni kötelezettségének — berendzése és butorai fölött megerdül a dob...

— Csehszlovákia sérelmesnek találja, hogy a kormány korlátozza a csehszlovákai iparcikek behozatalát. A „Prager Tagblatt” tegnapi száma, amely ma érkezett Aradra, beavatott forrásból azt közli, hogy a csehszlovák kormány diplomáciai úton kérdést intézett a Tatarescu-kormányhoz azért mert az utóbbi hónapokban Románia — az új külkereskedelmi egyezményre való hivatkozással — nem engedte be a csehszlovákiai árukat, ugyanakkor pedig nem korlátozta a magyarországi árucikkek bejöttét. Bucurestiben érdeklődéssel várják az ügy elintézését.

— A BUCURESTII KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA TILTAKOZASA AZ ADÓFOGLALASI IGÉNYPEREK TERVEZETT ÓVADÉKA ELLEN. Bucurestiből jelentik: Arra a hirre, hogy az igazságügyminiszterium rendeletet akar kibocsájtani, amelyben kötelezővé tenné, hogy az adófoglalások miatti igényperekben az adóhátraléknak megfelelő összegű óvadékot kérjenek az igénykereset benyújtójától, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöksége ma interveniált az igazságügy- és pénzügyminiszteriumban.

— A budapesti Mezőgazdasági Kiállításra március 25-ig lehet felutazni. A budapesti Mezőgazdasági Kiállítással kapcsolatban szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg az utazóközönség körében. A szép tavaszi idő is hozzájárult e különben is jól bevezetett vásár sikeréhez. A Wagons-Lits-Cook menetjegyjroda az alábbiakban közli a kedvezményekkel kapcsolatos fontosabb tudnivalókat. Budapestre kedvezménnyel felutazni legkésőbb március 25-én lehet. Budapestről vissza, vagy a továbbutazásra a kedvezmény március 21-én délután 4 órától április 1-én éjfélig érvényes. A kedvezményes féláru vasuti jegy csak a felutazáshoz, vagy az oda-vissza utazáshoz, vagy a Pestről való tovább utazáshoz is már előre megváltható. A 2.50 pengős kedvezményes vízumot a kiállítás területén kell beszerezni március 21—26. között. A kiállítás napjain külön vilamosjáratok (29-es villamos) indulnak a Rókus-kórháztól (Nemzeti Színház) a kiállítás területéig, amely a X. kerületi Pongrácz-uccában van. Így a közönség a legnagyobb kényelemben és kevés költséggel tekintheti meg a kiállítást. Az igazolványok, kedvezményes jegyek és további felvilágosítások beszerezhetők a Wagons-Lits menetjegyjrodában: a Minorita-palotában.

NYILTER.

E rovart alatt közltekért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik szeretett jó férjem

Csapó József

temetésén résztvettek, koporsóira virágot helyeztek, részvétük kifejezésével mély bánatomat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok leghálásabb köszönetet.

1866

özv. Csapó Józsefné.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, MÁRCIUS 19.

Bucuresti. 13: Constantinescu-zenekar, román zene. 13.45: Hírek. 18: Lemezek. 19: Hírek. Lemezek. 20: Előadás. 20.20: Film- és operettlemezek. 20.45: Előadás. 21.05: Rádiózenekar. Schubert: B-dúr szimfonia. Brahms: G-dúr hegedű- és zenekari verseny (hegedű: Fliomen Elin). 22: Előadás. 22.15: A zene folytatása. 23: Hírek. 23.25: Közvetítés a Maxim-Cikcak kabaréból. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11.20: Az ón szerepe a világgazdaságban. (Felolvasás). 11.45: A leányszoba. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Zengő Singer Ibolyka hegedű, Ferenc Anikó énekel zongorakísérettel. 14.30: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 18.25: K. Comensoli Mária zongorázik. 19.10: Francia nyelvoktatás. 19.40: Közvetítés az Ostende-kávéházból. Eröss-Takács szalonzenekara műsora. Kalmár Pál énekszámával. 20.35: Vaszary Piroska és Kürthy György előadó-estje. 21.20: Hanglemezek. 22.35: Az Opera előadásának közvetítése. Wagner: „Walkür“ III felvonása. 23.45: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 13: Rádiózenekar. Szórakoztató zene. 14: Hírek. 15: Whiteman Pál és zenekara lemezei. 16.40: Zenés paprikajancsi játék. 17.05: Hírek. 17.20: Dauber-lemezek. 18.30: Kheridzsian Mina zongorázik. 19.20: Francia lecke. 19.45: Új dolgok az égen. 19.55: Hírek. Szülőföldi szolgálat. 20.25: Rossini: A sevillai borbély. 23.30: Rádiózenekar. Könnyű bécsi zene. Utána: Hírek. Majd: Táncclemezek — Belgrád. 17.20: Rádiózenekar. 18: Népdalok zenekarral. 21: Ilics Danica énekel. 21.40: A filharmonikusok hangversenye. — Breslau. 17.30: Szórakoztató zene. 19.20: Harmonikaszóló. 19.50: Vegyes hírek. 21.15: Leipzig. 21.55: Rádiózenekar. 23: Hírek. 23.25: Rövidhullámú amatőröknek. Utána: Frankfurt. — Königsberg. 17: Szórakoztató zene. 18.50: A munka órája. 19.15: Árak. 19.25: Klasszikus zene négy csellóra. Régi dalok. Kis hegedűdarabok. 20.25: Szülőföldi szolgálat. 20.35: A foglalkozásverseny. 21: Hírek. 21.15: Leipzig. 22: Könnyű- és tánczene. 22.40: Hírek. Utána: Deutschlandsender. — Leipzig. 7.05: Torna. 7.35: Hamburg. 17: Szórakoztató zene.

19.20: Hamburg. 20.20: Táncclemezek. 21.15: Plüdemann-balladák Willy bariton és a szimfonikusok előadásában. 21.55: Czibulka: Kyffhäuser, hangképek. 22.40: Riport a Barabossa-barlangból. 23: Hírek. Utána: Frankfurt. — Pozsony. 11.50: Lemezek. 12.05: Prága. 13.10: Lemezek. 13.35: Rádiózenekar. 18.05: Smetana-művek zongorán. 18.55: Magyar műsor. 19.50: Prága. 20.35: Símek hegedűművész játéka. 20.55: Brünn. 22: Prága. 23.30—23.45: Lemezek. — Róma. 18.15: Vegyes zene. 21.05: Lemezek. Csak Bari: Görög est. 22.15: Veracini: E-moll hegedű- és zongoraszónata. Utána az olasz énekesnők csoportja ad elő hét dalt. Majd: Falla: Spanyol dalok hegedűre és zongorára. Serretta: Nostalgia, 1 felvonásos vígjáték. Utána: Könnyű zene.

SZERDA, MÁRCIUS 20.

Bucuresti. 13: Lemezek. 13.45: Előadások hírei, könnyű lemezek. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. Schubert: Alfonz és Esztrella, nyitány. Massenet: Elzászi jelenetek. Giordano: Felicola, egyveleg. 19: Hírek. 19.15: Urbach: Grieg-ábránd. Lincke: A kedves ablaka alatt, keringő. Sebek: Olasz szerenád Bullerian: Két ország, tánc. 19.50: Előadás. 20.35: Közvetítés az Operaházból. A szünetben hírek. Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11.20: A tudomány műhelyéből. 11.45: A barlanglakó házat épít. 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. 14.40—15.10: „Triumph“ énekegyüttes. 17.40: A rádió diáktévé-órája. 18.05: Az óvadék. Auer György dr. előadása. 18.25: Venczell Béla borsalokat énekel zongorakísérettel. 19.10: Olasz nyelvoktatás. 19.40: Dullien Klára hegedű zongorakísérettel. 20.15: Kossuth halála és örök pihenője. Kovács Dénes dr. előadása. 20.50: A táncjáték története. Közreműködik az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 22: Hírek. ügétversenye: edmények. 22.20: Horváth Rezső és cigányzenekara muzsikál. Lipóczy József énekel. 22.25: Hírek. 23.10: Időjárásjelentés. 23.30: Keresztury Dezső dr. németnyelvű előadása. 23.50: Vajda Sándor és Pártos Ernő jazz-zenekarának műsora. — Bécs. 14: Hírek. Könnyű zene. 15: Sack Erna lemezei. 17.20: Wagner-lemezek. 18.10: A nyomorgó értelmiség számára rendezett est közvetítése az Imperial-szálló ünnepi helyiségeiből. 20.30: Gaudriót-jazz. Az idei év divatos táncművei. 22.35: Az osztrák zenénapról. 23: Rádiózenekar. 24: Osztrák várak (esz-

perantó.) Utána: Lemezek. 1—2: Sieberth-négyes. — Belgrád. 17.20: Bärwald Hellmut zongorázik Beethoven: Holdvilág szonáta. Schumann: Karnevál. 21.45: Bach emlékhangverseny. — Breslau. 17.30: Frankfurt 19: Hármasszóló. 19.15: Boroszló és Krakó. 20: Hamburg. 20.40: Előadás. 21: Hírek. 21.15: Deutschlandsender. 21.45: Hamburg. 22.40: Tessini-dalok Lugonoból. 23: Hírek. Utána: Táncczene.

KÖNYVEK

Almásy László: „Az ismeretlen Szahara“. Almásy újabb könyvében egy olyan földrészről ír, mely még a közeljövőben a föld térképének fehér foltja volt. A Szahara keleti harmada — a lybiai sivatag — javarészt még ismeretlen volt, amikor a magyar kutató megkezdte páratlan vakmerőséggel és kitartással folytatott munkáját és ma a földrajztudomány nagyrészt az ő munkájának köszönheti „Az ismeretlen Szahara“ térképét. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent gyönyörű kötet egészvászonkötésben, 94 képmelléklettel, térképpel 264 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Franklin-ujdonosság jegyzékét.

„Illik tudni“. Modern kis lexikon. Függelék: Kis sportlexikon. A tudás beláthatatlan birodalmába törték be ennek a műnek szerkesztői. Röviden, de fölényes biztonsággal mondja el száz és száz régi, új és legújabb fogalom lényegét. Kis modern lexikon az „Illik tudni“, mert mindazt tartalmazza, amit tényleg illik tudni a mai kor emberének. Dr. Csánk Endre dr. Wildner Ödön és a többi kitűnő szerkesztő azt tartotta szerzői kötelességüknek, hogy ma a gyors tájékozódás a fontos, a roham-élet körülményeihez kell szabni a lexikonokat. Rendesen nagy könyvalakban, 300 lap, külön 32 képmelléklet, elsőrangú kiállításban, dús vászonkötésben, Rózsavölgyi-kiadás, 211 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Rózsavölgyi-kiadványok teljes jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

J. KREBSZ

Tavaszi ruhákat, kabátokat
legszebben és legolcsóbban fest, mos, vegyileg tisztít. — Zománctányú galériákat készít.
Telep: Bu. Rep. Ferd. 51. Flóküllet: Str. Eminescu 1.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lej. Minden további
ára 10 szög csupán. — szó 2 lej. —
Az apróhirdetéseket előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel
az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. — Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„AKÁC“ jeligére levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1293

„Alexandrovics“ jeligének levele van, sürgősen vegye át a kiadóból. „Vajon ki lehet“ től. 1372

„A nyáron pihenünk“ jeligés levelet kérem átvenni „Első barátság“ től. 1376

ALKALMAZÁS.

Főtű házamhoz házmestert keresek, kinek felesége szükségese én házartásban segíthet. Nyugdíjas ipa os előnyben. Ajánlatokat „M megbízható“ jeligére a kiadóba kérek. 1327

PINCMESTER, perfekt, jó bizonyítványokkal, italszakmában is jártas, azonnalra felvétetik. Ajánlatok „Pincemester“ jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába küldendők. 1363

FIATAL vas- és fűszerkereskedő segéd állást keres. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1360

KERESTETIK egy mindenese nő, ki a főzéshez is ért egy fiatal pár oz. Jelentkezni lehet a városházán a 64 számú szobában földszinten. 1374

LAKÁS

Urinnék kiadó belvárosi magánházban, szoba teljes ellátással vagy anélkül. Cim a kiadóhivatalban.

UJONNAN FESTETT 2 SZOBAS komplett fürdőszobás lakás azonnalra kiadó. Str. Oituz 111. 1370

Modern fürdőszobás lakások

kettő, három és négy szobával
15 000—26 000 Lei évi bérért kiadó
Bulv. Reg. Ferdinand 65. sz. alatt. 1368

5 szobas,

előszobás lakás minden komforttal, földszintes, esetleg garageval és kerttel, kiadó. Str. Tudor Vladimirescu 12. 309

VÉTFELÉS FLADÁS

Varrodáknak árkedvezmény:
Gombok, géps-lymek és egyéb rövid-
áruk dús választékban
STRASSER 1007
harisnyaházában, városházával szemben.

Adóbónjaimat 25.100 Lei névérték, felőrt eladom. Cim: Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1359

Hálószoba, konyha új butorok,
szőnyeg és egyéb tárgy ak sürgősen,
olcsón eladó. Cim Gh. Popa 8. Szőlősi.

Régi típusú Ford üzempes állapot-
ban, olcsón adó. Cim a kiadóban.

Veszek, eladok, cserélek, köl-
csönzök es szaksz. ruonjav tok, hasz-
ált. erékpárt, gummit, motorkerék
párt, varrogépet, patetont, 1 mezt, pe-
troleum g. zlámpát, (petrolux) villany-
égőt, rádió elemet.

MOTORICA-műszerész, Calea Bana-
ului 8. Lutu k haluzlet mel ett. —
Zseblámpa elem 5 leittől. „Atlas“ gum-
micipók gyári képv. selete, eredeti gyár-
áron viszont eladók részére, s ezek a-
vi ást s vállalom. 1063

Brilláns kőveket, antik modern ék-
szert, perzsaszőnyegeket, cassáta (min-
den nagyságban), irógépeket, testménye-
ket, varrogépeket, ezüst öt keresek sü-
rgősen ké zpenzért. Eladó modern gyö-
nyörű esed 6 nagyon olcsón es egy rövid
zongora 12.500 L-ert Zalogtárgyakra a leg-
magasabb díszereket csak az általunk
képviselt tmszoarai zálogház felvósítja.
Mehosszabbításokat legolcsóbban vál-
lalunk „COMISIO“ biz. üzlet Bul. Reg.
Maria 13. Dacia mellett. 4639

MODERN berendezés cuarszának, élle-
miserü zletnek, drogueri-nak eladó. —
Gloria-buffé, Str. Tribunal Debra 13. 1367

EGY jókarban levő zongora eladó. Str.
Consistoriului 32. 1306

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépe,
tisztítására kisebb tételtlen keresünk
megvételre. Cim az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 100

KEVESET használt Underwood irógépet
megvételre keresek. Cimeket az Aradi
Közlöny kiadóhivatalba kérek. 474

Pléh- és fahordók eladók. Cim az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETEK.

100 ezer Lei privátkölcsönt keresek
helyi táblázással. „10-es kamat“ jeligére
az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1362

INGATLAN.

Építkezők! Piata Cetate Veohe-i 180
-öles saroktelek, közel a városhoz, or-
szágút mellett, olcsón eladó. Bővebbet
Str. Velleiu 14. 7373

8 SZOBÁS, előszoba, fürdőszobás magán-
ház kerttel eladó. Str. Teiel Doamnei 15.
1377

Jövedelmező bérház

a belváros közelében 10 bérbeadott,
jókarban levő lakással, netto 10
száza ék évi bérjövdelemmel, 260
ezer leiert eladó.

Petran-iroda, Arad, Piata Avram
Iancu 16. (Piactér). 1375

BRISTOL...
BRISTOL...
BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgálta-
tásban vezet!

Szoba teljes ellátással
személyenként 292

napi 12.— pengőért